

"KOVA"

229 N. 6th Street, Philadelphia, Pa. Savaitinis laikraštis. Leidžiamas Liet. Soc. S. Am. (Inkorporuota Balandžio 28, 1908 m.) Prenumerata: Metams į visas dalis svieto .... \$2.00 Pusei metų ..... \$1.00 Redaktorius ..... K. Vidikas Administratorius ..... V. Yakštis.

The Lithuanian Weekly "KOVA" Published every Friday by The Lithuanian Socialist Federation of America. Yearly subscription: In all parts of the world \$2.00. Advertising rates on application. K. Vidikas Editor. V. Yakštis, Manager. All communications should be addressed to: "KOVA" 229 N. 6th Street, Philadelphia, Pa.

VISŲ ŠALIŲ DARBININKAI, VIENYKITES!

Organas Lietuvių Socialistų Sąjungos Amerikoje

JŪS NIEKO NEPRALAIMĖSIT, TIK RETEŽIUS!

No. 38

PHILADELPHIA, Pa. 17 d. Rugsėjo (Saptember) 1915 m.

TELEFONAS KETSTOLIS, MAIN 29-58.

Metas XI

KETINA IŠVAIKYTI RUSIJOS DUMA

Vokietija Nemoka Už Nuskandintus Amerikonus.

VOKIETIJA NEATLYGINA UŽ AMERIKONŲ GYVASTIS

Washington. — Amerikos valdžia reikalavo, kad Vokietija užmokėtų už gyvastis dviejų Amerikos piliečių, žuvusių su Arabų laivu, kurį be persėgėjimo nuskandino vokiečių povandeninių laivukas. Vokiečiai atsako atlyginti už amerikonių gyvastis todėl, kad tas laivas, kaip vokiečių kapitonių rodėsi, norėjo užpulti povandeninį laivą ir nuskandinti. Vokiečiai siūlo tą dalyką užbaigti Hagos tarptautinės taikos tribunole.

TALKININKAI NORI \$1,000,000,000 BE UŽSTATYMO.

Anglija, Francija ir Rusija nori gauti iš Amerikos bankierių \$1,000,000,000 paskolos, bet maļonėtu ją gauti be jokio iš savo pusės užtikrinimo turto, kad ta paskola bus grąžinta. Išrodytu, jog tosios šalys jau neturi nei ko užstatyti.

LEIS AMERIKONAMS GABENTI MEDVILNĖ VOKIETIJON?

Washington. — Suvienytu Valstijų valdžia išsiderėjusi po gana ilgą derybų su talkininkais, kad talkininkai nekludytų laivų, kuriais bus vežama medvilnė iš Amerikos į Vokietiją. Suvienytu Valstijų valdžia apie tąsias derybas oficialiai dar nieko nesako.

100 VOKIEČIŲ ŠNIPŲ.

Washington. — Valdžia iš viso susekė 100 vokiečių ir austrų valdžios agentų, kurie darbuos, kad išsaugotų straikus amunicijos dirbtuvėse.

VOKIEČIAI NORĖJO PAPIRKTI DOKŲ DARBININKUS.

Washington. — Amerikos Darbo Federacijos prezidentas Gompers tikrina, kad pračią pavasarį vokiečių agentai mėgino išsausti 23,000 dokų ir laivų darbininkų straiką ryšiniam Amerikos pakrantų. Tam tikslui jie turėjo \$1,000,000. Siulomų pinigų nepriėmė nei vienas garbininkų vadovas nei unijos viršininkas.

DUMBA PRAŠOSI, KAD AUSTRIJA JI ATSIIMTŲ.

Amerika pareikalavo, kad Austrija atsiimtų savo ambasadorių Dumbą už trukdymą amunicijos dirbimo Amerikoje. Dar Austrija jo neatsiėmė. Bet ir jis pats prašosi, kad ji atsiimtų iš Amerikos. Jeigu Austrija to padaryti nesutiktų, diplomatiški ryšiai tarp tųdviejų šalių turėtų trukti.

RUSAI GIRIASI.

Petrogradas. — Rusų generolis stabas praneša, kad rusai laimi mušius visame savo fronte, laimėję nemažą mušį Vilkmėrgės apeliokėse. Rusai privertė austrus pasitraukti Galicijoje nuo Tarnopolio ir atėmė iš jų miestą Tlust.

VOKIEČIŲ SUBMARINAI JUODOSIOSE MARIOSE.

Petrogradas. — Rusai susekė nemažą skaičių vokiečių povandeninių laivų Juodose Mariosose. Povandeniniai laivai čia atvyko pro Dardanellus nežiurint, kad talkininkai, rodos, savo laivais yra užkirtę vokiečių laivams šitą vandens kelią.

PRAPLATINO ŽYDAMS TEISES RUSIJOJ.

Žydų teisės jau dabar žymiai praplatintos; daugiau jų priimama į mokyklas, leidžiama jiems gyventi visuose miestuose apart sostinių, palengvinta jiems teisės kas link nuosavybės įgijimo ir tt.

VOKIEČIŲ ORLAIVIAI BOMBARDUOJA VILNIAUS GELEŽINKELĮ.

Vokiečiai iš orlaivių duosniai bombardavo geležinkelį stotis tarp Vileikos ir Lidos, ir rytus nuo Vilniaus. Prie Melviankos vokiečiai suėmė 2,700 rusų belaisvėn.

VOKIEČIŲ BOMBOS LONDONO ŠIRDYJ.

Vokiečių orlaiviai mėtė bombas į patį vidurį Londono, kur stovi didžiausi viešbučiai ir valdiškųjų įstaigų rumai. Užmušta 30 ypatų. Sugadinta daugeliamų.

FRANCUZAI IŠŽUDĖ 100,000 VOKIEČIŲ.

Paryžius. — Arragone'j vokiečiai buvo išsiveržę į vienus francuzų apkasus, iš kur juos francuzai išviję, išmušdami 100,000 vokiečių.

KAIZERIS TIKRAI SKIRIA LIETUVAI KARALIŲ.

Iš Paryžiaus pranešama, kad vokiečių kaizeris tikrai nuskyrė savo sūnų Joachimą Latvijos ir Lietuvos karaliumi.

VOKIEČIŲ ULTIMATUMAS RUMANIJAI.

Vokietija padavė Rumanijai ultimatumą, griežtai reikalaujama perleisti per Rumaniją siunčiamą turkamams amuniciją.

RUSIJA IŠLEIDŽIA KAREI \$5,000,000,000.

Rusijos Dumos Finansų Komitetas apskaitė, jog šiais 1915 metais reikia karei išleisti \$5,000,000,000. Užtraukiamą naują vidurinę paskola.

1 ŠAUTUVAS ANT 10 RUSŲ.

Berlinas. — Daugelyj naujų rusų pulkų visai nėra oficerių ir yra tik po vieną šautuvą ant 10 kareivių.

NEBUSIĄ CHICAGOS RUBSIVIŲ STRAIKO.

Chicago rubsiuviai sutiko savo reikalavimus pavesti išristi trečiųjų teismui, susidedančiam iš rubsiuvių ir darbdavių atstovų ir bešališkų ypatų.

BOMBOS LAIVE.

New York. — Laive "Lapland" rado bombų. Laivas buvo amunicijos prikrautas talkininkams.

VOKIEČIAI 30 MYLIŲ NUO DVINSKO.

Generolo Hindenburgo armija paėmė 7500 rusų belaisvėn tarp upių Nėrio ir Dauguvos. Vokiečiams tekę daug ginklų ir amunicijos. Vokiečiai randasi už 30 mylių nuo Dvinsko tvirtovės. Ryga greit busianti vokiečių apsupta.

VOKIEČIŲ ATSISĀUKIMAS Į LIETUVIUS.

Vokiečių specialiam leidinyje "Litauische Hoffnungen" ("Lietuvių Viltys") įdėta šitoks atsisaukimas į Rusijos lietuvius, kurį paduodame "Jaunosios Lietuvos" vertime: Sena didvyrių Lietuva, Kelk iš ilgo tavo miego! Pamatykie savo priešą, Kaip pakludė ji likimas! Tavo miškai, žvėrių pilni, Laukai, upės ir pakalnės—Viskas klausos: ar tavų kareivių Dainos skamb' išganymo garsmu.—Balnok kuogeriausj žirgą, Imk į ranką sunkų kardą. Kad tironų pasekėjui Skriostų smegenis ir kaulus!

Ilgos vergijos retėžiai Tave pavertė silpnuoliu.

Nun turi tu pačs gelbėtis.—Nusimesk spaudimą gėdos! Ir klausykite! Ten iš pamirštos gadynės Skamba tolim's priminimas; Tavo prabociai garbingi Sako tau: buk pasirengęs! Imk! Su tavim ir dievai yr! Pasirodyk kad tu verts esi Algirdo ir Ringaudo! Apvalykite nuo tyčiojimos purvyno Savo židinį garsingai!

Anuomet didus Gedimin's Trauk' į rytus ir į pietus.

Kviesk į kruvą kuogeriausius savo vyrus, Trauk ir tu prie tų Juodųjų Jurių! Tai, ką tu manai praradęs,—Laisvę, turtą, didvyrumą,—Viską vėl turi turėti! Statyk vėla naują rumą! Atimk grobį iš plėšiko! Nubausk sykį tą skerdiką! Mesk tikruosius rusų žmones Vienan didin kapinynan!

Ei! Pabuskit, senos žemės—Vilniaus, Klaipėdos ir Tilžės, ir-gi Minsko!

Kelkit jū Lietuvos sunęs

ATVAŽIUOJA ŽMUIDZINAVICIUS.

Atvažiuoja Amerikon garsus lietuvių dailininkas Žmuidzinavičius, Lietuvių Dailės Draugijos pirmininkas. Jį siunčia Lietuvių Draugija Nukentėjusiems Del Karės Selpti.

\$500,000,000 SKOLINSIĄ VOKIEČIAMS.

Vakarų Amerikos bankieriai ir Kulin and Loeb bankas priesinasi prieš skolimą pinigų talkininkams. Jeigu kiti bankieriai skolin talkininkams, tai augsčiau minėtieje bankieriai paskolins vokiečiams \$500,000,000.

Roma. — Pranešama popiežiui, kad turkai išviję 835,000 armėnų katalikų iš Armėnijos.

New York. — Anglija užsisakė Amerikoje 10,000 kariskų oro laivų didžiausio tipo.

Taipgi Kaune, Grodnij, Dvinske!

Pasiduokit brolių rankas! Pasisveikinkit—prisiekit! Kaip anuomet.

Prieš naujų didvyrių minias Nieks negali atsipirti. Ir kaip prieš šešetą amžių Sulaužė galybę Jusų. Taip dabar iš Jusų kumščios geležinės

Turi gauti smugį—rusai! Jūs didžiukitės, lietuviai, —Garbinga didvyrių tauta! —Štai prie Jusų jau atėjo, Pasitikėdams, karalius Prusų! Jūs garbė nežus niekuomet. Duokit ranką dabar Prusams, Nes ir šie didvyriai taipgi Neapkenčia Jusų priešo Jusų žemėj.

Sutrupinkit caro jungą, Meskit jo netikrąją kultūrą. Valanda Jūs—ir Keistučio palikimas— Pasirodė pasauliniam laikrodyje.

Kaip su Prusais, taip su Baltais Jungkit kraują giminingai! Jūs didžiū dievų galybė Duos ir vėl jums naują jiegą! —Ar Perkuno ta galybė, Kurį buvo Jusų karde, but' prapuoletus?

Ji jus dešimts kart stipriau sujungė Siandien, kaip prieš šešetą, kad amžių!

Su didvyriška drąsybe Del liuosybės sau tikros Nun kovoją jau germanai! Su jais eikit ranka rankon!

Sitas eiles dedame ne iš kokio patriotizmo, ne del to, kad vokiečiai giria lietuvius. Deda-me įsias todėl, kad parodžius, kaip vokiečiai moka prisitaikyti prie užimtos šalies žmonių jausmų, prei jų padavimų, kaip jie lanksciai su žmonėmis apsieina norėdami gauti, kad ir mažos pagelbos. Iš kitos pusės, prisiminkime sau, kaip rusai elgėsi, užėmę Galiciją. Tuoj užklupo persekioti vietos žmonių tikybą ir kalbą ir tyčiotis iš istoriskųjų tos žemės padavimų ir liaudies brangenbių.

Rusu Armija į Tris Nori Išvaikyti Šmotus Sukapota. Duma.

Petrogradas. — Netoli Nauja-Svenčionių geležinkelio stoties į rytų žiemius nuo Vilniaus vokiečiai perkirto geležinkelį. Rusai pasitraukė atgal. Tai vienas perkirtimas rusų armijos.

Kitas tos armijos perkirtimas įvyko į rytus nuo upės Pripiat. Reiskia rusų armija kertama į tris dalis.

KODĖL CARAS ATSTATE DIDJĖI KUNIGAİKSTJ.

Kodėl caras atstatė didjį kunigaikštį Nikalajų nuo viršausios armijos komandos ir pats pasiėmė tą komandą? — Londone eina kalbos, kad didysis kunigaikštis užsipolet ant caro, kad caro biurokratija suvagia pinigų ir nepristato amunicijos. Kitur kalbama, kad caras norėjo įgyti sau garbę. Jis tikėjosi, kad nuo šiol jau bus galima apsidirbti su vokiečiais, nes rusai gauna daugiau amunicijos. Trečia gi, didysis kunigaikštis buvo pasidaręs gana populiariškas tarp žmonių ir armijos. Caras ir bijojęs, kad kokioje kartais didysis kunigaikštis neatsisėstų ant Rusijos posto.

RUSAI PAEMĖ 20,000 AUSTRŲ BELAISVĖN.

Rusai buvo smagiai supliekė austrus netoli Tarnopolio, Galicijoje. Čia ir kitur palei upę Serce suėmė 20,000 austrų belaisvėn ir sugriebė 30 kanuolių.

MINI LIETUVOS VARDĄ.

Austrai savo pranešimuose mini Lietuvą. Sako, "Lietuvos karės teatre musų kareiviai bombardavo tvirtai apsaugotą sodzių Albą, į vakarus nuo Kossovo."

SOCIALISTŲ SUVAŽIAVIMAS ŠVEICARIJOJ.

Šveicarijoje eina tarptautini socialistų suvažiavimas. Sušaukė jį šveicarų ir italų socialistai. Keliauja ten ir atstovas iš Amerikos. Reguliaris tarptautinis socialistų biuras tam suvažiavimui nepritaria. Suvažiavimas nukaltina Francijos, Anglijos ir Vokietijos socialistus už rėmimą karės.

TAS TAI BUTŲ GERAS KAREIVIS.

San Francisco, Cai. — Policija norėjo areštuoti tulą Nelsoną, kuris dalyvavo išplėšime vie-pagelbos. Iš kitos pusės, prisiminkime sau, kaip rusai elgėsi, užėmę Galiciją. Tuoj užklupo persekioti vietos žmonių tikybą ir kalbą ir tyčiotis iš istoriskųjų tos žemės padavimų ir liaudies brangenbių.

Officialski pranešimai sako, jog gandas apie atsistatydinimą senosios ministerijos yra neteisingas; taipgi neteisingi paskalai, buk ministerių kabinetan skiriama Dumos atstovai.

Ministerių pirmininkas Gorenykinas ir mazuma kitų ministerių re'alauja, kad būtų išvaikyta Duma, kadangi "kai-kurių atstovų kalbos gresia pavojumi valstybės reikalams".

Dumos reikalavimai.

Dumos didžiama reikalauja, kaip ir reikalavus, kad ministeriai būtų laikomi atsakomybėje prieš Dumą, o ne prieš carą. Dar Duma reikalauja iš valdžios: Paliuosuoti visus politiskus ir religiskus prasizengėlius, duoti lenkams autonomiją, praplatinti žydams teises, duoti daugiau autonominių teisių Finlandijai ir suteikti daugiau teisių darbo unijoms. Tie reikalavimai Dumoj priimti 300 balsų prieš 139.

AUSTRAI PAEMĖ TVIRTŲ VĖ DUBNO.

Visai rusams netikėtai austrai užėmė tvirtovę Dubno, kuri buvo viena iš tų didelių drutviečių, kurios apgina kelią į Kijievą ir abelnai į pietų Rusiją. Paėmus Rovno, austro-vokiečiai galės traukti ant Kijevo ir Odessa. Per čia jie galėtų tiesiog susinešti su turkais.

CHOLERA RUSIJOJ.

Petrograde žmonės pradeda sirgti vidurių liga, kuri yra panaši į cholera. Panašios žinios ateina ir iš kitų Rusijos miestų. Sprendžiama, jog choleros praplatinimas Rusijoje neišvengtinas.

VOKIEČIAI PASIEKĖ VILNIAUS-PETROGRADO GELEŽINKELĮ.

Vokiečiai keliose vietose jau pasiekė geležinkelį, einantį iš Vilniaus į Dvinską ir Petrogradą. Rusai sumušti netoli Kupiškės. Ant upelio Zelviankos vokiečiai suėmė 3300 rusų belaisvėn.

MUSIAI TIES SLONIMU.

Nemuno rajone palei upelį Zelvianką, ant kelio į Slonimą, Baranavičius, o taipgi aplinkui Rožaną ir Kassovo eina karšti, atkaklys mušiai su vokiečiais.

RUSAI NEPRISILEISIĄ VOKIEČIŲ PRIE PETROGRADO.

Rusų generolas Ruzskis užreiskia, jog vokiečiams jokiu budu nepavyks apgulti Petrogradą, Anot, jo, rusų armija pergyveno savo blogiausią laiką; dabar gauna daugiau ginklų ir amunicijos ir trumpu laiku vokiečiai bus atmušti. Rusai pradėsia savo smarkųjį veikimą nuo ateinančio pavasario.

Niekad Nebuk Kareiviui.

Eugene V. Debs.

Vertėjas pašvenčia šį straipsniuką lietuviams, kurių daugelis neina kareivauti į Amerikos armiją ir laivyną.

Kaip darbininkai vyrai yra varu priversti pulti karėje, taip darbininkės moteris yra priverstos pulti prostitucijoje.

Leisim sau pamąstyti bent minutą.

Darbininkas, kuris virsta kareiviui šiandien, pasidaro galvažudžiu, kurį pasamdo pasaulio ponas kapitalistas. Jis įstoja į eiles samdytų žmogžudžių, gaudamas po penkias-dešimtis centų į dieną, ir laukia prisakymų, kada jam bus paliepta žudyti bile ką, bile kur, bile kada.

Jeigu jis atsisakytų skaldyti galvą savo badaujančiai motinai, tuomį tampa nusidėjėliu prieš savo pilvotą riebę poną.

Tai yra bjaurus ir niekšiškas daiktas, kurį mes vadiname kareiviui. Yra pasinardinės ir rėplioja po dumblo ir purvyno gėmę toks nenaudingas sutvėrimas daug giliau, negu kad šiaip jau žmogus arba žvėris kada nors amžiais galėtų paskesti.

Pamąstykim kitą minutą!

Karė tai yra ta karmazinė puota, kurioje girai velniai yra paleisti nuo retėžių ir it padukę sunes, pjūdomi vieni prieš kitus, pjūdomi sugyvuolėjusių ponų, — kur nusišaua vieni kitiems galvas, perskriodžia vieni kitiems pilvus ir apsikrikštija patriotiškai pasišventimū saviams ponams, susikrovusiems pinigų maišus iš tukstančių proto nuostojusių aukų, besimaudančių kraujų, smegenyse ir grobuose-žarnose.

Amerikos darbininkai vyrai ir moteris! prisiėkim mes visu tuo, kas yra brangu mūsų gyvenimo laimei, ir tuo, kas yra šventa mūsų naudai, jog niekad nepasim kareiviais ir niekad nesostim į karę.

Jeigu pilvoti ir riebyš ponai butinai nori karmazinės puotos — velnių kruvino susidraikymo, tai lai jie nuo šio laiko plėšosi patį savo strėnas ir kepenis, lai jie lėbauja po pat savo kraują ir vidurius ir aukoja savo pačių sukoneveiktas ir puvančias dvėsenas ant kraują perkošto Marso ir Mamonos altoriaus.

Niekšai šovnistai net dabar jau planuoja, kad priverstus Suvienytas Valstijas pasinardyti kunkuliuojančioj pūtroj ugnies ir žmonių skerdimosi, maro ir bado, amžino vargo ir peklos.

Kiekviena gudrioji agentura, atsizymėjusi savo pekliskais sumanumais, yra pasamdyta veikti ir užganėdinti šovnistų šėtoniškus geidimus.

Amerikos darbininkai vyrai turi tiesą ir galę sutrempti tą bjaurų suokalbį, nužudyti naikinimo piktą dvasią, užbaigti karę šitai ir visur kitur dabar ir ant visados.

Jie turi tik sustoti kaip vyrai po komanda savo kliasos balso ir, laimėję savo naudai pergalę, apreiški širdingiausią džiaugsmą, atidarant vartus civilizacijai ir žmogishkumui.

Lai gyvuoja taika!
Vertė J. V. S.—a.

Ar Visi Gali Baigti Augštesnįjį Mokslą.

— Amerika — šalis progos, zemė, kur kiekvienas turintis smegenis gali pasiekti augštesniojo mokslo, — sako mums didieji biznieri, juos atstovaujantįs kunigai ir profesoriai. Garsusis "War — what for?" knygos autorius lyg pirštu duria į akis tiems poneliams. Jis nurodo, jog patįs taip skelbiančieji profesoriai ir universite-

tų prezidentai tai pasakai netiki. Kiekvieno augštesniojo universiteto kataloge rasime, kad ypatingai gabiems studentams yra duodama piniginis susėlpinimas. Tėmykite, susėlpinimas duodama ypatingai gabiems, t. y. tiems, kurie jau ir taip yra baigę vidutinės mokyklas ir kolegijas, ir dargi su atsizymėjimu; tiems, kurie jau turėjo progą daug pasimokinti, daug pasilavinti ir prisirengt prie aštrios kovos už buvį.

Atkartosiu, jog gudrieji profesoriai tvirtina, jog šioj šalyj kiekvienas norintis mokslo gali jo ir pasiekti; reiškia, medžiagiskas nedeckliuos negali užkenkti mokslą įgyti. Bet kam tad skiriama pašalpa tiems keliems gabiausiems studentams? Juk jie dar lengviau negu kiti be pašalpinės paramos galėtų užbaigti augštesniuosius mokslus. Kad gabiausiems parama skiriama, tai tuomį jau ir pripažįstama, kad be paramos jiems būtų sunku arba ir negalima užbaigti mokslas; tuomį pripažįstama, kad mokslui reikia piniginių aprūpinimo, idant būtų galima ramiai atiduoti mokslui.

Amerikoj 75 proc. vaikų negauna nei kojos įkelti vidurinė mokyklon; augštesniojion mokyklon dar kur-kas mažiau pakliuva. Visi kiti neprirengti yra išstumiami aštrion kovon už buvį, į dirbtuves, į kasyklas, į krautvues, kur ir vysta jųj jaunuos dienos be vilties, be fiziško ir dvasiško išsiplėtojimo.

Kapitalistiskos minties žmoneš pasakoja, kad, girdi, nereikia išieiti augštus mokslus, kad išsidirbus gyvenime pasisekima. Bet ta pasaka pasilieka be vertės, kuomet pamatome, kad iš 10,000 pasekmingų Amerikos biznierių 8000 yra baigę augštesniuosius mokslus, o didžiama liekamųjų mokinosi vidurinėse mokyklose.

G. R. Kirkpatrick atsikreipia į universitetų prezidentus ir pasako jiems, kad jie yra veidmainiai, kad jie patįs savo žodžiais netiki, skelbdami apie galimybę kiekvienam pasiekti augštesniojo mokslo. Jis juos gėdina, kad jie slankioja prieš kapitalistus; monija žmones savo veidmainingomis vergiškomis kalbomis, niekina tuos, kurie neturėjo progos apsišviesti, ir padeda kapitalistams palaikyti tą nesveiką draugijos tvarką, kurioje didžiausioji didžiama turi praeiti gyvenimo kelią, neišvydus proto šviesos.

L.S.S. Kuopoms ir Visiems "Gyviems" Draugams.

Šiomis dienomis L.S.S. Sekretorius aplaikė nuog Socialist Party centralinio sekretoriaus 10,000 socialistų partijos platformų LIETUVIŲ KALBOJ.

Tų platformų kai-kurie gali gauti uždyką, kiti gi nei už pinigų negaus. Visi tie draugai ar kuopos, kurie apsiims tas platformas paskleisti, išdalinti į rankas balsuotojų arba ir šiaip socialistų programa žingeidaujančių žmonių — visi "gyvi" draugai ir "gyvos" kuopos privalo tuojaus tų platformų pareikalauti nuo L.S.S. Sekretoriaus ir jų gaus VISAI DYKAI, tik reikia prisūsti persiuntimo lėšas, kad nedaryti Sąjungai be-reikalingų išlaidų. Prisišdami orderį, privalo pasakyti ir skaitlių egzempliorių, tai yra — kiek maž-daug savo apielinkėje galės tų platformų išdalinti. Orderis bus veikiai išpildytas.

Niekas negaus platformų, kas neprišius persiuntimo lėšų ir visų tie, kurie nor gauti tik tam, kad jas suvertus į kampą leisti dulkėm skaityti.

Taigi visi darbštieji draugai — ATSIŠAUKITE! Tas platformas reikia paduoti į rankas kiekvienam lietuviui, gyvenančiam Jūsų apielinkėje.

Visi tie, kurie negalėtų išdalinti didesnį skaitlių platformų, bet patįs norėtų su platforma sususipazinti, lai prisūncia paties sau užadresuotą konvertą, prie kurio turi but prilipinta už vieną centą krasos markė, ir gaus po vieną ar dvi. Konvertą nereikia užlipinti, bet atdarą idėti į kitą konvertą, kuriame siunčiama orderis, ir veikiai platforma pas Jumis pribūs.

Kurie ims didesnį skaitlių egzempliorių, tai bus siunčiama Parcel Post ir krasos lėšos išneš maž-daug sekančiais: už 1000 į Ill., Mich., Ind. ir apielinkės valstijas — apie 35c; toliaus — daugiau; į Penna, N. J., N. Y., Ct., Maine, R. I., Md. etc. valstijas — apie 25c.

Mažesnį skaitlių imant, siuntimo lėšas galite nurokuoti proporcionališkai žemyn.

Visus orderius siųskite L.S.S. Sekretoriui. Niekas neprivalo orderiuoti daugiau, kiek gali išdalinti. Imti tik tiek, kiek butinai reikia.

J. Stasiulevičius,
L.S.S. Sekr.—Vertėjas.

Jūsų Kune Yra Bravaras.

Kiekvienas žmogus turi savo kune degtinės, geriau sakant, alkoholio bravarą. Taip, ar žmogus gertų alkoholinių gėrimų ar ne, — vistiek jo kunas išdirba savo alkoholi.

Vokiečių profesorius P. Lieben ir daugelis kitų fiziologų savo bandymais pirodė tą teisybę. (Beje, fiziologas tai yra mokslo vyras, kuris tyrinėja žmogaus kuno veikimą), atrado, kad muskulai-raumens, smegenys, kraujas ir kepenys žmonių, niekad neragavusių nei degtinės, nei alaus, nei vyno, nei romo, visada turi savyje šviežio alkoholio. Taigi galima pasakyti, kad ir tėvas Kazimieras Kapucinas, ir kun. Saurasaitis, ir visi kiti pasaulio blaivininkai ir alkoholio priešai — visi jie turi savo viduriose alkoholio bravarus, kurie tą skistimelį išdirba visą laiką, visada.

Kokie organai išdirba alkoholi žmogaus kune? Ogi kepenys ir pilvinis organas, vadinamas bluzniu (spleen angliskai).

Kaip tiktai žmogaus kunas turi perdaug kokio maisto, kaip tai, cukraus, saldumynų, krakmolo, surio ir tt. savo virškinimo kanale — skilvyj ir žarnose; kada tik mes persivalgome arba apsunkiname savo virškinimo mašineriją, — tada kraujų atsiranda daugiau alkoholiu negu pirm to.

Kur dedasi tasai mūsų kune išdirbtas alkoholis? — Jis mūsų kune sudega. Bet negalima jį vadinti maistu vistiek. Nes, kad alkoholis kune ir yra perdeginamas, bet jo negali kunas suvartoti atitaisymui ir atgaivinimui kuno audinių, kurie esti arba pajrę, arba apsirgę, arba išnykę.

Profesoriai Joppe-Seyler ir Smiedeberg atranda, jog kunas neperdegina nekiek iš to alkoholio, kurį žmogus išgeria. Vienok, didžiama fiziologų šiandieną dar mano, kad visgi maž-dalė išgeriamojo alkoholiu yra sudeginama žmogaus organizme. Visa likusioji dalis yra sugeriama per skilvio ir žarnų sienas į kraują, pėrina per inkstus ir yra išmetama lauk. Inkstai daugiausia ir nukencia nuo alkoholiu.

Dauguma žmonių po gerų pietų, po gardaus prisivalgymo arba kada užvalgo daugiau negu paprastai, jaučiasi linksmi ir pasidaro mitrūs kalboje; kartais žmogus, kuris niekad nesakė prakalbų, pasikelia ir pasako gerą prakalbą po sočių pietų, nors jis savo gyvenime neėmė nei lašo alkoholio burnon.

Tas mitrumas ir ta drąsa pa-eina nuo čia, jau išsidirbusio alkoholio iš daugiau maisto skilvyj. Alkoholis gi pavaro smar-

kiau kraują. Iš to randasi popietinė drąsa ir gudrumas.

Nors tai būtų ir blaiviausias blaivininkas, visvien jo kunas visada dirba alkoholio ir kur kas daugiau jo padaro po sočiam prisivalgymui. Taip kad žmogus, ir neragaudamas alkoholio, gauna linksnumą, kurį jaučia biskelį išsigeriantis žmogus.

Kareiviavimas Sutaiso Regėjimą.

Sakoma: Nėra blogo, kame nebutų nors kiek gero. Taip ir kariuomenėj. Patirta, kad tarnavimas kariuomenėj pataiso akis.

Kuomet Anglija pradėjo šaukti liuosnorius kareivius armijon, išpradžij ėmėm vyrų, turėjusių silpnesnį regėjimą. Kas akinus nešiojo, tas buvo atmetas. Bet kad liuosnorių nebuvo tiek, kiek Anglijai reikėjo, tai pradėta imti vyrus ir su tulais fiziškais nedeckliais. Nešiojimas akinų jau niekam nekludė įstoti armijon.

Kiek paskiau patyrė, kad daugelio naujokų akių nedecklių išnyksta bėgyje kelių mėnesių. Mat, kareiviai daugiausia gyvena lauke, po atviru dangum ir daro gimnastiką, kuno prasi-mankštimumus. Reiškia, veiklenis fiziškas gyvenimas gerame ore ir naturalėj šviesoje gali buti geresnė akims gyduolė, kaip akiniai. Vaikiniai, daugiausia tie, kurie dirbo ofisuose arba buvo moksleiviais, kurie be akinų su vargu begalėdavo skersai gatvės pėreiti, dabar be jųj pajieję skaityti smulkiją spaudą be jokio vargo savo akims. Įstojo armijon daugelis jau pagyvenusių vyrų, kurie ilgus metus buvo nešioję akinus ir kuriems daktarai sakė, kad turės juos nešioti iki amžiaus galui. Bet ir šie taip pagerino sau regėjimą kariuomenėje, kad galėjo mesti akinus šalin ir be jų puikiai apsieiti.

Drabužis.

Svarbiausios drabužio užduotys yra pridengti kuno nuo šalčio sušlapimo. Pačiame drabužyje nėra šilumos. Jis tik prilaiko mūsų kuno šilumą aplinkui mūsų kuną, neduodamas jai perdaug greitai oran išgaruoti.

Ne tiktai svarbu, kad drabužis užlaikytų kuną nuo sušlapimo iš lauko, bet taipgi, kad jis sugertų ir tą šlapumą, kuris iš-eina iš mūsų kuno per prakaitavimą. Geriausiai sugeria šlapumą vilna ir šilkas. Vilna gali sugerti dusyk tiek vandens, kiek ji pati sveria. Tokiu būdu vilna ir šilkas gali sugerti prakaitavimą patįs nesušlapdami. Jie taipgi daleidžia drėgnumui povaliai iš jų išgaruoti, nesušaldant odos. Nėi linas, nei medvilnė neturi tokios galės sugert drėgnumą. Nuo prakaitavimo medvilnės ir lino drapanos tampa drėgnos bei šlapios, ypatingai apatiniai drabužiai. Iš jų gi vanduo labai greitai garuoja ir dažnai esti persišaldymo priežastis. Todėl ypotos, kurios lengvai gauna slogas arba serga džiova, turėtų dėvėti vilninius arba šilkinius apatinius marškinius. Bet ar šokiūs ar tokius apatinius drabužius dėvė-tume, neprivalome miegant buti tuose-pat apatiniuose, kuriuos dėvėjome per dieną. Dėvimai dienai apatiniai turi buti naktį iš-vėdinami, o naktiniai dieną iš-vėdinami.

Kas del šilimos, tai jąjį geriausiai užlaiko vilnų drabužiai, retai suatūsti, ir kailiai. Mat vilna labai mažai šilimos šalin nutraukia, o tarp josios valaknėlių gerai pasilaiko apšildytas oras.

Bet drabužiai yra dėvimai ne vien tiktai užlaikymui kuno nuo šalčio, sušlapimo ar saulės spindulių. Juos dėvi ir pasipuo-

šimui. Tas labiausiai patėmytina pas moteris ir merginas.

Vienas netikiausių parėdalu yra korsetas. Jokis kitas pasi-puošimo dalykas taip labai nenkenkia moterims sveikatai, kaip korsetas. Jis suspaudžia vidurius ir krutinę ir nedalėdžia į-kvėpti kiek reikiant oro, tuomi vagia nuo kraujo tą reikalingiausią medžiagą, oxygeną-degį. Apvagiant tokiu būdu kraują, daugelis kuno organų netenka pakankamo sau maisto ir pradeda silpnėti. Negaunant krutinei pilnai išsipusti, stabdoma kraujas vėnose (kraujagislėse, nešančiose kraują linkui širdies) ir tas neapvalytas kraujas susitelkia visuose viduriniuose organuose. Tas negerumas plačiai paleičia kepenis ir žarnas, nedalėdžia liuosai plaukti tulžiai ir esti priežastia atsiradimo kepenų akmenų ir chroniško vidurių už-kietėjimo, kuris taip dažnai pas moteris yra pastebimas.

Korsetas taipgi spaudžia ir žemyn. Šitas spaudimas varo žemyn pilvo organus ir ištempia vidurinių gimdyimo organų pasaitus, tokiu būdu išjudindamas tuos organus iš jųj normališko padėjimo. Taip-pat išstumia ir inkstus iš jųj tikros vietos. Šitaip besivaržant korsetu, merginos ir moteris kenkia ne tik-tai pačios sau, bet lygiai ir savo busimajai gentkartei, nes susilpnina savo organizmą, o per tai ir busimieji jų kūdikiai negali ateiti šin pasaulin tokiame sveikame stovyje, kaip kad jie ateitų, jei motinos rupestingai užlaikytų savo sveikatą. Jeigu kurios moteries viduriai jau perdaug nudribę ir reikalauja palaikymo, tai galima gauti tam tikras minkštas šniuravones, kurios ir figurą šiek-tiek sutaisys ir nekenks sveikatai. Mano nuomone, toks didelis korsetais varžymas, kokis dabar matyt pas merginas ir moteris, yra beveik kriminališkas darbas.

Korsetai yra beveik neatleistinas pridėckas prie drabužių. Bet ir čėverykai daug bereikalingo skausmo padaro maudų vaiktojams ir nevienam sugadina kojas. Paprastai čėverykai yra persmailūs į galus ir tas smailumas perdaug nučina į vidurį čėveryko galo. Tuo būdu kojos nykštis esti iš jam tikros vietos išjudinamas ir kreivai, į vidurį nuauga. Čėveryko šonas tuo pusėj, kur yra kojos nykštis, turi buti be maž ko tiesus, kaip kad yra tiesi kojos pėda iš tos pusės. Augšti užkulniai-kurkos panaikina kuno lygsvarą ir žmogaus, kad ją už laikius, turi perdaug įtempti žemsiuosius nugarkaulio raumenis. Augšti užkulniai meta kuno sunkumą ant kaulų galų užuot leidus sunkumui išsėtis ant kaulų šonų. Ilgai panešiojus autvus augštomis kurkomis, įsitampo rišančios šnariūs kremzlės ir susilpnėja koja a-belnai.

Dar pora menų dalykėlių; tai bus diržai ir garteriai. Idant kelinės laikytūsi savo vietoj, diržas turi buti gana už-vertžas, o tas stabdo kraujo vaiksčiojimą kraujagislėse, esančiose kuno paviršyje. Garteriai, nors jie, nelabai išsyykio verž-tų, vienok per ilgėsnį laiką palekia nepageidaujamas pasekmes: jie užveržia mažąsias paviršiu esančias kraujagisles-vėnas, ir jos neretai nuo to sutruksta arba išsiplėčia, taip kad ir mes patįs pamatome, kad čia kas yra ne taip; tos gislos pasidaro tokios aiškiai-raudonai mėlynos ir eina ne tiesiog, bet esti kaip tai keistai išskraipiusios. Kai-kuris gal dar ir pas daktarą del to nučina, o daktaras, kiek padrasškę, atima keliatą doleriu, bet jau sugadintų kraujagislių jis neatitaisys nei naujų ne-jdės. Pančiakas ir škerpetkas geriau yra kokiū kitu būdu palaikyti vietoj, o ne garteriais. Kelinėms palaikyti yra visiems žinoma priemonė—tai petnešos.

Moterų Skyrius.

ARGI NERUPI?

Štai balsavimo laikas artinasi. Massachusetts, New Yorko įstatymdavystės priėmė bilių, kad suteikt moterims lygias teises balsavime. Reiškia, lapkričio mėnesyje vyrai tų valstijų piliečiai balsuos už ar prieš suteikimą moterims lygių balsavimo teisių.

Lietuviški laikraščiai nors turi įvedę moterų skyrius, vienok apie šį, dargi vieną svarbiausiųjų, moterų klausimų visai mažai kalba. Kalbanties man su kai-kuriais lietuvių tų valstijų piliečiais ir užklausm, kaip jie žiuri į tą klausimą ir kaip mano balsuot, kai-kurie atsakė, kad jie dar visai nepagalvojo apie jį. Reiškia, tie žmonės dar nežino, kaip balsuos, o jau tik kelias savaites laiko turi pagalvot. Kaltė tame, kad lietuvių laikraščiai tyli apie šį klausimą.

Nejaugi tas klausimas lietuviškos visuomenės nepaliečia? Rods, į tą klausimą moterų skyrių vedėjai, ypatingai socialistiškų laikraščių, turėtų atkreipt didžiausią atidą, todėl kad moterų laimėjimas sykiu reiškia ir socialistų laimėjimą. Agitacija už suteikimą moterims lygių teisių esti sykiu agitacija ir už socializmą. Keli mėnesiai atgal New York Call pasakė, kad 45 nuošimčiai moterų balsų pėreitais metais buvo atiduoti už socialistų kandidatus.

Nors šis klausimas turėtų rūpėti ypatingai moterims, vienok geistina buty, kad mūsų susipratę draugai, zinodami, kad moterų gavimas lygių teisių nuo jų priklauso, — prisidėtų prie agitavimo.

Ypatingai malonu but, kad tų valstijų draugai, kur minėti bilių įstatymdavysčių priūmti, netik ką savo balsą atiduotų už jį, bet kad ir pagelbėtų moterims pavartyt agitaciją tarp kitų piliečių, rengdami prakalbas, diskusijas ir atsiliepdami per spaudą.

Z. Puišutė.

PABĖGUSIOS NUO VYRŲ MOTERIS.

Pabėgimas pačios nuo vyro arba vyro nuo pačios pas mus jau paprastas atsitikimas. Bet retai kada moteries pabėgimas iš-eina jai ant gero. Žinoma, daugiausia pabėga su kokiū vyru arba pas kokį vyrą. Tasai yra paprastai buvę jos jaunkintinis. Kada ji gyvenon su savuoju vyru, tai jaunkintinis prie jos lindo; jinau buvo jam meilė; juo sunkiau ir trumpiau jis galėjo su jaja susieiti, juo linksmesnės, laimingesnės buvo jam susiejimo valandos. Pavoju buti susiektiems, trumpas susiejimo laikas kurstyte kurstė judviejų patraukimą prie viens kito. Jie mislijo, kad tai tikriausioji meilė. Bet paskui pasirodo, jog meilės tame nebuvo. Kada jaunkintiniui reikia su savo "mylimąja" nuo kito pavyliota moteria praleisti sykiu dieną-kitą, savaitę-kitą, jam akis atsidaro, labiausia gal todėl, kad jam reikia duoti jai ir užlaikymą. Čia moteriškė tampa jau pastumta, atmeta; josios jaunkintinis dažnai nuo jos pasislepia, kitą syk žiauriausių būdu su ją apsieina ir svyliotą-nuskriaustą paleikia. Tada, kaip tankiausiai atsitinka, jį grįžta atgal prie pirmojo vyro, praradus gyvenimo garbę ir vyro užsitikėjimą.

Savo jaunkintinio tuomet jinai didžiausiai nekenčia. O jeigu jis, nors juodu dvasioje ją ir mylėjosi, butų neardęs šeimynos gyvenimo, tai tos moteries prisirišimas ir slapta meilė butų persekiojė ją visą gyvenimą; tas vyras jos mintyse stovėtų lyg kokio dievo ar anioło išvaizdoj.

C. V.

PASIKALBEJIMAS DĖDĖS SU POVILU

— Taip, dėde. Manau, tau bus dabar aišku, kad tikėjimo socialistai negriauja.

— Gerai, Povil; sakai ir socializmo laikuose žmonės galės garbinti dievą.

— Jeigu tik norės, galės garbinti. Tas nieko neturi su socializmu.

— O kaip bus su kunigais, ar bus išpjauti, kaip daugelis sako?

— Pjaut nieks jų nepjau. Kunigai galės užsidarę bažnyčiose poteriaut, kiek tik norės. Jeigu žmonės matys, kad kunigai yra reikalingi, tai juos jiems bažnyčioje, ir jie galės melstis, tada, kad žmonės dirbs. Tik žinoma, toki ištvirkusį gyvenimą negalės vesti, kokį šiandien turi.

— Povil, kunigai gerai gyvena, negali užsipult ant jų? Žiurėk vakarais, tai tik ir važiuoja "tamobilijū" su gaspadine, net man seilė bėga, pamaičius prabaščių važiuojant su daile mergina.

— Ar tai padorus tokis kunigo elgimasis? Kunigui vieta turi būti bažnyčioje, o ne su mergomis važinėti po laukus.

— Tu viską, Povil, gerai nusėki. Kad socializmas tokis geras, tai kodėl žmonės bijo socialistų?

— Delto bijo, kad nežino, kas yra socializmas. Juk ir tu, dėde, neseniai bijodavai socialistų labiau, negu kunigai.

— Aš, Povil, ir dabar bijau.

— Tai kodėl tu bijai?

— Todėl, kad norite pasidalyt turtais. Bijau, kad neatimtumėt iš manęs šį paskutinį švarką.

— Pasirodo, kokis dėdė esi neišmanėlis, sakei, kad bijo kiti, dabar ir pats prisipažįsti. Tavo supuvusio švarko niekas neims. Kad ir geras būtų tavo švarkas, ir tai niekas neims jo, kadangi kitam netinka. Kad žmonės kalba, buk socialistai viską atims, tai yra tik mažiems vaikams įkalbėtus baubas. Dar ir dėdė, tu kvailių pasakų prisiklausęs, tiki. Jūs patis atiduosite socialistams visus savo supuvusius daiktus, kad gztumėt geresnius; kaip tik socializmas įjyvs, juk viską atnešite ir sakykite, kad norite geresnių daiktų.

— Na, tai gerai, Povil. Einu dabar išsigerti, ir pasikalbėsiu su salūninku apie tai. Taipgi gerai apsvarstysiu visus dalykus.

K. T. J.

VĖL LITERATIŠKA VAGYS-TĒ.

Tulas J. Gvazdikas padeda savo vardą "Darbininkų Balse" po eilėmis "Tyliai Šešupė Plaukia". Tas eiles jis pasivogė iš "Tėvynės". Aš jas įdėjau "Tėvynės", budamas josios redaktoriū. Jų autorius — Ringaudas-Giraitis.

— Kaip tokius literatiškus vagis nubausti? Aš patarčiau štai ką. Jei kuris vogtu veikalą taip apgana redakciją, tai bent vienienas metams nedėti laikraštini jokio ju rašto.

K. Vidikas.

Apie Gudą ir "Kataliką". Neseniai iš "Kataliko" antrojo redaktoriaus vietos pasitraučė Pr. Gudas. Apie jį pasirodė laug pastabų pašaipos skyriuose. Pav.: "Katalikas" negalėjo su Gudu šgyventi". — Jurgis Spurgis. "Kataliko" Sveikatos skyrius, kurį, sakomai, veda Dr. Tanaševičius yra "gudiškas" (t. y. Gudo rašomas). — "Naujienu" Bedušis. "Katalikas" be Gudo vis vien kaip vėderas be lašinių. Ir to "sveikatos skyriaus" nebesimato. "Katalike" nebematau "Sveikatos Skyriaus". Ar kartais nesėnėš jo kas-nors kitur, padėdim, į rytus. (Mat, Gudas išvažiavo į rytus). — Burbulas. Amerikos Gudas, kaip ir Rusijos gydai, laimingai kraustosi į rytus. — Bridgeporto žvalgai.

— Ar ir mane, Povil, būtų užmušę kunigai, kad su tavim kalbu?

— Senai tą būtų padarę. Butų dabar tik dulkės buvę iš tavęs, dėde.

— Tai jau čia, Povil, ir aš esu priešingas tokiai kunigų valdžiai. Aš taip noriu su tavim pasikalbėti. Ale visvien reik klausyt kunigų ir tikėt ką sako. Aš manau, kad būtų gerai, jeigu būtų kunigų klausę, tai nebutų tos inkvizicijos buvę. Ar taip, Povil?

— Negalimas daiktas klausyt ir tikėt, ką sako kunigija. Ar tu gali tikėti, kad bangžuvė prarijo žmogų tuo tikslu, kad žmogus neprigertų.

— Duok tu pakajų, Povil, kas tau tikės.

— Taigi, dėde, kunigija dabar tave ir užmuštų, jeigu turėtų galę, vien tik delto, kad tu netiki į šią kvailią pasaką.

— Tu man pasakyk, Povil, kodėl jūs, socialistai, griaujat tikėjimą ir juokiatės iš žmonių, kurie tiki į dievą.

— Tikėjimo, dėde, niekas negriauja. Kas pažįsta tikėjimo istoriją, tas mato, kad tikėjimas pats griuva. O jeigu kuris netiki į dievą, tai žino, ką daro. Koznas tikėjimas turi savo dievus. Kiekviena tauta turėjė savo dievą. Patįs lietuviai pirmiau garbino savo tautišką dievą Perkuną. Dabar lietuviai tiki į žyjų tautišką dievą Jehovą. Dievas taip buvo pigus, kad žmonės darė jį taip, kaip jie suprato. Lipino, kokis tik paveikslas atėjo į mintį. Juo baisesnį galėjo padarytt, tuo buvo geresnis dievas ir sykiu geresnis biznis kunigams. Materiolas buvo pigus, kas kaip norėjo, taip dirbo dievus. Dievas buvo labai žiaurus; labiausia laikė karės; užkariautų šalių vyrus ir kudikius liepdavo užmušti; jaunas moteris ir merginas liepdavo kareiviams pasiimti ir gėdinti. Dabar jau dievas yra daugiau civilizuotas. Išrodo jau į pusėtinai pamokintą inteligentą. Kiek žmonės pažengė pirmyn, tiek ir dievas.

— Čia, Povil, tai jau tavo teisybė. Ale pagal tavo išvedimą, tai žmonės dievą sutvėrė, o ne dievas žmones.

— Taip, dėde, žmonės sutvėrė dievą ir garbina jį.

— Pagal tavo išvedimą, Povil, tai socialistai tikėjimo negriauna, bet tikėjimas pats per save griuva. Ar taip, Povil?

— Aš, Povil, galvojau, galvojau apie socializmą, vienok išrandu, kad socializmas negeras.

— Delko socializmas negeras?

— Žinai, Povil, aš syki Brooklyne girdėjau, kalbant nepaprastą žmogų, kun. Kemešį. Jis sako, kad socializmas yra baisiai bedieviškas ir griauja tikėjimą.

— Tai kun. Kemešis pats apie socializmą nieko nežino.

— Kaip tu gali sakyti, kad kunigas nežino?

— Jeigu taip kalba, tai kodėl negalima sakyti, kad nežino. Žmonės, kurie pažįsta istoriją ir kunigijos darbus, tai žino, jog dabar bažnyčia yra bedievių lizdas, o kunigai didžiausi bedieviai.

— Kaip tai, Povil, jie gali būti bedieviai?

— Klausyk tu, zioplas parapijonie. Du šimtai metų atgal kunigija degino žmones ant laužų, kaulus laužė, liežuvius traukė.

— Už ką taip darė, Povil?

— Už tai, kad žmonės norėjo gauti daugiau liuosybės. Juk pats, manau, skaitėi apie Inkviziciją, kaip ir už ką žmones kankino. Žmones kankino delto, kad jie sakė, jog žemė sukasi apie saulę, o ne saulė apie žemę; kankino už tai, kad mokslas vyrai paskelbė, jog žvaigždės tai nėra žiburiai iš dangaus, bet milžiniški kunai, šimtus tustancijų sykių didesni už mūsų žemę. Prieš šitą paskelbimą pasiuto visa kunigija ir baisiai persekiojo žmones. Šiandien patįs kunigai turi to mokyti ir pripažinti teisybę, už kurią du šimtai metų atgal jie žmones skerdė. Pasirodo, dėde, kad bažnyčia tą pačią vietą užima šiandien, kokią vietą buvo užėmę bedieviai du šimtu metų atgal.

— Aš, Povil, nesuprantu, kodėl turi mokyti kunigai dabar, o pirmiau to nebuvo.

— Delto, kad dabar "šventas" tėvas neturi galės. Jeigu jis turėtų galę, tai ir dabar nebutų galima jokių prakalbų laikyti nei laikraščių išleisti, kurie rodytų žmonijai teisybę. Ir dabar kunigai nori gauti tokias teises, kad "šventas" tėvas būtų ir svietišku valdonu.

— Kaip tai, Povil?

— Dabar kunigai organizuoja mušeikų-vycių gaujas, kad galėtų mušti ir bauginti laisvus žmones ir gavus gana spėkų, jau eiti prie valdžios vadelių.

Prakeiktas Augimas... Literaturos.

Romanas biznieriaus Jonų Jono Ilgarankio.

Dalis Pirma.

Davė į ausį. Suriko-yko geležinis senis: — Nenoriu mirti ir tiek! Atėjo galas. Dabaigė žodį, numirė. Bet numirėlis grabe galvojo. Apsivertė grabe ir atsiduso: — Trumpas amžius. Visų neapvogsi. Užkasė į žemę. Paliko septyni sunūs. Geležinis senis žemėje, o sunūs ant žemės. Atėjo vyresnysis užveizda, Trumparankis, pasišaukė vyresnįjį sunų. Paklausė: — Tavo vardas Simonas? — Aš-š-š? Taip. — Tai klausyk, Simonai! Tėvelis mirė. Dabar aš busiu jūsų tėveliu. Toki mano valia. Su nusizeminimu, mandagiai Simonas atsakė: — Klausau, tėtutėli! Išėjo. Pašaukė brolius-rolius. Jų buvo šešetas. Pasakė jiems: — Džiaugkitės. Mes turim naują tėvelį, Trumparankį. Apsidžiaugė, nuėjo gulti. Visas šešetas "esetas".

II.

Už visus vyriausius buvo Simonas, bet Mykolas turėjo laikrodį ir lenciugėlį. Išrinko jį vyresniu.

Tapo Mykolas geležiniu seniu. Ant suolo ramybės-ybės. Išpėrė jis auklei kailį, ir tapo vyresniu. Apskelbė: — Del naudos mūsų, noriu pačiuotis su Rožė Kupriute.

Pasiputė, susiraukė motina-našlė. Auklė pasakė: — Bjaurybė. Mykolas atsako: — Tu pati bjaurybė.

Atėjo meisteriai pataisyti miegamąjį kambary. Be miegamojo protingas Mykolas nenorėjo pačiuotis. Rožė Kupriutė pati savaimi nekvalia. Geležis-plienas. Rankos ir kojos iš vilties materiolo. Mykolas nesnaudė. Galvojo apie savo pinigų, galvojo ir apie miegamojo kambario taisyimą.

— Su mano kapitalu, bežiurint į visas puses, galima prarasti ir tris poras akių. Kaktoj akis, užpakalį akis. Ir kožnoj vietoj reikia turėti po akį. Protingas buvo Mykolas.

III.

Ašaros bėga; verkia našlė-motina, nes ir Simonas nori pačiuotis. Geležinio senio septyni sunūs, ir visi nori pačiuotis. Įtaisė Mykolas palocių. Šešioliką milijonų rublių prekiavo vienas stogas. Šešioliką milijonų ir dar tris ir pusė.

— Ir Maskvą ant upės Volgos perkėlė. — Noriu, sako, kad iš savo palociaus galėčiau žuvų prisigaudyti. Atėjo į palocių Rožė Kupriutė. Suriko-suklyko-ir pagimdė kudikį.

Ant naujos garbės kudikį pakrikštijo Viktoru. Atėjo ir Simonas. Nieko nepagimdė. Nuėjo į raštinę. Pasakė: — Tėtušio gaila, gyvenog-yveno, o ant senatvės čmė ir numirė. Nepasisekė jam. — Ir pagalvojęs dar pridurė: — O mamutė dar gyva, nenori mirti ir gana. Stebuklai.

Prisiminęs apie motiną, pradėjo galvoti ir apie geležį. Gerai dabar geležies prekyba eina. O prisiminus apie prekybą, prisiminė ir apie generolo dukterį, kurią nelabai senai išsmylėjo. — Cera ta generolo dukterė, o jos tėvo kelinės su raudonais lampasais.

— Vesiu generolo dukterį, o del gyvenimo pasmaginimo paimsiu įnamį svetimtautį, lyg vokiečių, lyg francuzą, arba dar studentą.

IV.

Vedė Petras, vedė Jokubas, vedė ir Vincas, pagaliaus apsidėdė ir septynių metų Kaziukas. Apvesdinkite, o jei ne, tai nusišausiu iš septynių šuvių brauningo. Septyni man metai, ir septynias kulkas paleisiu sau į kaktą. Ant kožnų metų po kulką. Apvesdina ir jį. Suzinojo apie tai oficialiai ir pradėjo lankyti Kazio pačią.

Ir vėl gimė kudikis, vardu Rapolas. Gimė jis mundieroj ir su pensija. Antra dalis.

Iš didelio skausmo ir nusiminimo antros dalies niekaip negalima perskaityti. Dalis trečia. Žiurėk į antrą dalį. (Iš O. L. D'Or.)

A. Dagis.

Politikieriaus sąžinė taip lengvai išsitempia ir susitraukia, kaip guma.

Žmogus, kuris nekenčia svieto, paprastai gerai pažįsta save.

Tris Baltos Galvos.

Ant kapinių. Buvo tyli naktis. Tik labai retai girdėjosi išto pelėdų traliavimas. Sėdėjau ant pavirtusio medinio kryžiaus, kuris, kaip parodė jo šalia stovintis žemėj apipuvęs stuobris, kada tai liko audros išverstas. Mat, daugel metų stovėdamas, supuvo ir likos pargriautas. Aplinkui mane daug buvo visokių kryželių ir paminklų. Viėni iš akmenų apdailinti, su parašais, kiti geležiniai pakrypę stovėjo. Daugumas kryželių buvo medinių, gale kapo prikaišytų, o dar ant kai-kurių ir vainikai iš rugagėlių nupinti kabojo. Tai velionies giminės ar buvusieji draugai, šventadieniais atsilankydami, aukaudavo savo tokias dovanas. Siokiomis dienomis niekas neidavo ant kapinių. Net kuomet pro šalį, ypač vakarop ir naktį, prisiedavo praėiti, drebėdami žiurėjo, ar nereikalauja "pagalbos" dušia. O jaunimas, tai ir užsimint apie kapus nenori. Aš apsilankydavau pas numirusius tankiai svečiuosna. Man labai ramu ir miela tenai. Niekur ramiau negalėdavau surasti, kaip ant kapinių. Ir nežiurint, kad nuo mūsų kaimo buvo pora verstų kelio, eidavau kas vakaras. Visados buvo gražu man, o šiandien gražiausia. Aš nesimeldžiau, bet tik klausiaus, tikėdamas lyg ką išgirsti. Visą laiką žiurėjau, kaip jaunas mėnulis pavaldė pusiau perlaužo žiedo, spindėjo tarp tukstancijų žvaigždėlių... O debesys, lyg iš milžiniško kamino dumai, ritosi kamuoliais ir, lyg vilnys, banguodami plaukė ir plaukė...

Apsidairiau aplinkui ir išvydau šalia savęs gulint tris baltas galvas. Viena plati, žema, ir atrodė lyg seno žmogaus, nes ir be dantų. Antra ir trečia — abidvi kaip viena, lyg obuoliai, gražios ir visi dantys tebestovėjo. Jau nuo senai pažįstu tas tris kaukuoles, bet niekad man nenurpėjo žiurėti taip labai į jas, kaip šiandien. Žiurėiu ir atsiziurėti negaliu. Ir kur nežiurint, vis matau tris baltas galvas. Žiurėiu į šalį, žiurėiu augstyn, vis jos man laksto viena pro kitą ir kaip nežiurėiu, vis matau. Užsimerkiu ir vėl matau. Pradėjau bijot, šiurpaliai perbėgo per kuną; pasidarė baisu. O! baisu!.. Bet drąsus aš, imu nuo žemės visas tris kaukuoles, pasidedu sau ant kelių, nu, ir sakau, ko-gi čia bijot?... Juk tai niekas daugiau, kaip kiaušas, paprastas, negyvo žmogaus galvos kiaušas. Pabučiavau aš jas... Ir štai mano akyse stojosi trys žmogys: du vyriškiai ir moteriškė. Rankas žymen ruliudė, drebanciu veidu, išbalę, kaip sniegas... Vių tris neikiek nepajudinami iš savo vietų stovėjo. Ir aš atsistoju ir stovėjau. Visi tylėjom. Aš žiurėjau, laukdamas, kada manęs vienas jų prašnekis. Bet tylu. Prieinu arčiau prie senesnio vyriškio, užgaunu per petį ir sakau. Palaimintas esi trėjybė, sakyk man, ko lauki nuo manęs?

— Ramybės! — atsakė man. Moteriškė akis pramerkė, pažiurėjo su pasi-gailėjimu ir rankas susidėjo ant krutinės. Antras vyriškis, gražus, jaunas, puolė ant kelių, rankas pakėlė į augštį ir suukio.

— Priglausk tu mūsų šitas tris baltas galvas sieroje žemelėj ir duok mums, mielas prieteliau, ramybę, neleisk į mus žiurėti tavo meilės pilnom akimi, neleisk, o neleisk!.. Eilės metų atgal aš nužudžiau iš meilės savo ranka tas dvi žmogystas, nužudžiau... Ir pats sau gyvastį atėmiau, del meilės, del meilės... Ji kalta... ji prie to davėdė...

Tai taręs išnyko. Išnyko ir anodu. Aš tik vienas stovėjau ir, turėdamas savo rankose tris baltas galvas, priglaudžiau prie savo veido ir ilgai, ilgai bučiavau... Merknynės Vaidyla.

Nuskyniau Kvietkelį.

Žiurėdamas į rožių puikųjį krumą. Džiaugiamis ilgai aš stovėdamas; Suradęs širdelėi savo ramumą...

Krumas judėjo lapeliais drebėdamas, Kvietkeliai pasvirę lingavo, Tarsi man, ką tokio meilaus šnekėdamas, Jausmingai vis ošė-liuliavo...

Pamylau be galo rožių skauštumą; Artyn priejęs nei nejudams, Aš rankomis savo paliečiau krumą,

Ir paikas lyg kudikis budams, Nuskyniau kvietkelį gražų-jaunutį, Jo gyvastį brangią užmušdamas, Priverčiau jį nuyvsti, sudžiuti...

Prisegtas mirė prie mano krutinės, Neatgaivino nei vėjas, nors putė... Vai liudna man ir gailuos nusimines... VII. 25. 1915. M. V.

Lenkija yra paliuosuota, tai yra kita valstybė galės pasakyti, kas turės būti jos karalium.

Industrialės Komisijos raportas sako, kad bėdinųjų kudikių tris syk daugiau miršta, negu pasiturinčiųjų.

Austrų Ambasadoriaus Pragaištinga Politika.

Austrijos ambasadorius Dumba, lietuviškai tariant, įlindo į skylę. Anglijoje, kaip jau buvome rašę, liko sumistas amerikonių laikraštiniškas Archibald ir pas jį surasta svarbūs slapsti Austrijos ambasadoriaus dokumentai. Archibald juos vežė Austrijos ministerių pirmininkui. Jis tarnavo kaip agentas Austrijos ir Vokietijos ambasadoriams. Dokumentų tarpe buvo Austrų ambasadoriaus Dumbo laiškas, kuriame jis prašė, kad austrų valdžia paskirtų pinigų išaukšti straikams amunicijos dirbtuvėse, labiausia tose, kur dirbo didesnis skaičius austrų ir vokiečių.

Suvenyntų Valstijų valdžia pasiūkė Dumbą, kad pasiūkintų apie tą suokalbį prieš Amerikos amunicijos dirbtuves. Dumba aiškino, pačs teisinis, o savo valdžią kaltino. Tokio mat esama diplomato. Girdi, aš pildžiau savo valdžios valią, norėdamas sustabdyti amunicijos dirbtuves, kurios dirba amuniciją Austrijos ir Vokietijos priešams. O be to, mes, austrai, namie turime ir įstatymus, kurie uždraudžia mūsų šalies žmonėms išveikti dirbti amuniciją mūsų priešams.

Jei tas senas diplomatas būtų turėjęs nors biskutinį diplomatiško taktą, jis būtų mokėjęs taip pasiūkinti, kad Amerikos valdžija būtų paskaičiusi kalto tik jį, Austrijos ambasadorių, o ne pačią Austriją; dabar gi jis įstatė kirstan vandeniu visą savo šalies valdžią.

Amerika tai ir pareikalavo, kad Austrija atsiųmtų iš Amerikos ambasadorių Dumbą už jo bendrą pasidėjimą suirute amunicijos išdirbtuvėje, kuri šiuo laiku yra didžiais svarbi Amerikos pramonijos šaka. Amerika, save gaudodama, ir negalėjo šioj šalyje užkėsti svetimos valdžios atstovą, kuris be gėdos skverbiasi į vidurinę šalies gyvenimą, lauziasi, taip sakant, į svetimus namus ir elgiasi ten, kaip jam geriau patinka, elgiasi griežtai priešingai ne tik tarptautiniams įstatymams, bet ir paprastam mandagumui.

Tačiau ne patsai austrų ambasadoriaus darbo purvinumas mums čia svarbu. Mes žinome, kad kiekvienos šandieninės valstybės diplomatija voliojasi panašiam dumblyne. Svarbu mums pažvelgti daugiausia į Austrijos ir Vokietijos ambasadorių darbų pasekmes šioje šalyje, kiek tos pasekmės liečia darbininkų kliausą.

Pirma. Delei austrų ambasadoriaus išplaukusio eikstėn suokalbio prieš Amerikos amunicijos pramonę, vėla ir dar skardžiau kyla šios šalies kapitalistų laikraščiu, militaristų ir ginklų ir amunicijos išdirbtuvėms balsai, reikalaujantys "apginti Amerikos garbę", apšaukti austro-vokiečiams karę; kyla tie šoviniški balsai, kurie jau buvo priversti aptilti, kuomet Vokietija padarė Amerikai tulus užsileidimus kas link vokiškųjų submarinų užpildinėjimo ant pasazierinių laivų. Austrų ambasadoriaus su žinia savo valdžios šnipiškas veikimas Amerikoje būtų galėjęs tikrai patarnauti kaip pamatas karui su Austrija, jeigu... jeigu Amerika būtų prie to prisirengus. Bet kad ji nėra prisirengus, užtat militaristai ir medžiagiškai užinteresuotieji kapitalistai ir fabrikantai pavartoja tą nuotikį, kaip prirodymą, kad Amerikai reikia greitai ir drūčiai apsiginkluoti, jeigu ji nenori atėityje kėsti šitokių pažeminimų. Reikia, Austrijos ambasad. žingsnis dar pastumėja militariską agitaciją, o militarizmas yra negerumas, ku-

o rį skaudžiausiai atjaučia darbo žmonių kliausą.

Antra. Nešvari Austrijos atstovo politika apteikė šios šalies darbininkus tokiais vaisiais, kurių "saldumo" jie jau ir dabar tuojaus gauna paragauti.

Kaip žinoma, austrų ir vokiečių šnipai-agentai landė po amunicijos dirbtuves, papirkinėjo bosus ir unijų viršininkus, kad sukurstytų straikas tarp darbininkų; austrų ambasadoriaus pasidarbavimu tulose vietose, kur dirbo daugelis austrų, buvo paskleista atsišaukimai, kurie grumojo austrų išveiviams labai skaudžia bausme po sugrįžimui tėvynėn, jeigu jie nemes dirbė priešams amunicijos; buvo dar ir daug kas kita tuo tikslu veikta. Bet kol austrų ambasadoriaus laiškei nebuvo nutverti, tai pranešimai apie austro-vokiečių agentų veikimą dirbtuvėse buvo laikoma daugiau paskalais, negu teisybe. Tiesa, vaduojanties tais pranešimais, jau ir pirma darbdaviai tikrindavo, jog darbininkai straikuoją tik todėl, kad jie buvo sukurstyti bei papirkti vokiečių ir austrų agentų. Dabar gi darbdaviams bus visai lengva pertikrinti Amerikos visuomenės didžiumą, jog amunicijos straikai tikrai nėra pačių darbininkų sumanyti, o tiktai vokiečių suinžineruoti. Straiko laimėjimas daug priguli nuo visuomenės užuojautos, bet prie dabartinių nuotikių straikuojantieji amunicijos darbininkai nelabai gelės tikėties visuomenės užuojautos. Tik šviesesniejie darbininkai ir socialistai supranta, kad amunicijos darbininkai straikuoja ne delei Dumbo ar delei kokio kito diplomato agentų įkalbėjimo bei papirkimo, bet delei to, jog darbininkai, kokias milžiniškas kruvas pinigų pilasi amunicijos fabrikantai; delei to, kad darbininkai mato, jog delei didžiausių amunicijos užsakymų kapitalistai straikas bus nepakeliamas; darbininkai straikuoja delei to, kad mato progą gauti geresnę algą ir trumpesnes darbo valandas. Ir reikia manyti, kad darbininkai, nepaisydami jokių jiems užmetimų ir šmeižimų, straikuos ir laimės dar daugelį amunicijos straiku.

O kas labiausia nukentės nuo nešvarios austro-vokiečių agentų politikos, tai patys Austrijos ir Vokietijos išveiviai darbininkai. Jau dabar atstatinėja juos ne tik iš amunicijos, bet ir iš paprastų dirbtuvių. Jieškantiems darbo Austrijos ir Vokietijos išveiviams jau visur sunkiau yra gauti užsiėmimas. Bet tai lygiai nekalti darbo žmonės, kaip ir kitų šalių išveivai. Tai lygios vargo pelės. Jie džiaugėsi suradę darbo, kad ir amunicijos dirbtuvėse; jiems rūpėjo apsigynimas nuo bado savęs ir savo šeimynų, o ne tarnavimas vokiečiams ar austrams.

Austrų ambasadoriaus machinacijos supjudo austro-vokiečius darbininkus ir ne-austro-vokiečius prieš viens kitus, lyg kokius priešus. Ambasadoriaus prašymas iš savo valdžios pinigų, kad būtų kuomi papirkti darbininkus ir jų vadus, metė, tamsesnės visuomenės akyse, pasidavimo dėmę ant darbininkų. Bet darbininkų kliausą parodydys, jog judošiams priprasčiausia vieta buvo ir yra kapitalistų diplomatų ir agentų govėdų; akvaizdoj mėtomų darbininkų akysna purvų iš kapitalistų abazos darbininkai sutvirtins savo spēkas, atnaujins savo pasiryžimą ir dar neatlaidžiau kovos su savo pavergėjais, kad išveržus iš jų tiek palengvinimų, kiek tiktai galima.

Kalėjimas Už Informacijos Apie Kudikių Skaitliu Kontroliavimą.

New Yorko teisėjas McInerney pasiuntė kalėjiman 30 dienų pasėdėti artistą Williamą Sangerį. Sangerio "kalčia" buvo šitokia. Jojo moteris rašo knygetes, pamokinančias, kaip apsisaugoti nuo kudikių gimdymo, jeigu jie delei kokios-nors priezasties nėra pagėidaujami.

Atėjo į Sangerio namus policijos šnipas ir prašė, maldavo, kad Sangeris jam duotų vieną knygutę su tokiais pamokinimais. Sangeris davė. Ir neužilgo pašaukė Sangerį teisman už "nešvarios" literatūros platinimą. Teisėjas davė Sangeriui pasirinkti ar 30 dienų kalėjimo ar užmokėti \$150 pabaudos. Sangeris pasirinko kalėjimą. Sako: vėly sėdėti kalėjime, negu savo paties akyse prarasti vyriškumą ir savęs paguodone. Teisėjas jį tėviškai barė: tavo darbas, girdi, yra priešingas dievo įstatymams, lyg tas teisėjas daugiau žinotų apie dievo įstatymus, kaip ir kiekvienas kitas žmogus. Taipgi teisėjas sakė: Draugija kenčia nuo vaikų neadeklaus; moteris yra saumylios ir negimdo kiek reikia kudikių.

Neišmanėlis ir nežinėlis tas teisėjas, o gal veidmainys. Sako, kudikių permaža. O Industrijinių Santykių Komisija prirodė, kad dideliuose miestuose yra nuo 12 iki 20 procentų badaujančių kudikių; kad 256 kudikių iš kiekvieno 1000 kasmet miršta šeimynose, kurių tėvai uždirba mažiau negu \$10 savaitėje; kad jau tik 84 kudikių miršta iš kiekvieno 1000 šeimynose, kurių tėvai uždirba mažiau, negu po 25 savaitę; kad apie pusę visų darbininkų nepajėgia iš savo uždarbų prideramą užlaikyti šeimynas.

Ne vienas šitas teisėjas yra toks neišmanėlis arba veidmainys. Tokių yra didelė didžiama. Jiems tai nieko nerūškia, kad darbininkai gimdo kudikius, kurie turi mirti delei skurdo. Jie nenori suprasti, jog vely negimdyti, negu gimdyti ir marinti. Jie nori užtūrėti nuo bėdinųjų darbininkų tas informacijas, kuriomis patys teisėjai naudojami, kad sumažintus savo šeimynos skaitlingumą. Jie žino, kad turėdami šitas informacijas, bet kudikių neaugina, nes yra ištvirkę. Turčiams, vienok, jie nieko už tokius dalykus nesako, jie turėję už tai visai ir neteistų. Bet patys savo naudai ir kapitalistų naudai jie tamsina darbininką, laiko įsikandę jį ne tiktai medžiagiškoj, bet ir politiškaj nevalioj, ir baudžia tuos, kurie nori darbo žmogui užiebtį šviesos ir proto žibintuvą.

***

Ar Musų Socializmas Nevertas Nei Dešimtuko?

— Tai, kai Sąjunga neprigulėjo prie Socialist Party'jos, tai ir aš prigulėjau prie Sąjungos. Užsimokėdavai žmogus kvoterį mėnesį, ale už tai gaudavai "Kovą". Tai buvo nekas ir prigulėti. O dabar žiūrėk, reikia mokėti po 35c į mėnesį, ir vis tik tą pačią "Kovą" tegauai. Kam man prigulėti prie Sąjungos dabar, kad už tuos pinigus aš galiu užsirašyti du laikraščius? Taip tai galvoja tuli sąjungiečiai, kurie nesupranta, nei kas tai yra socializmas, nei kas tai yra politišką socialistų organizacija, nei kok' politišką organizacijos siekiai.

Daugumas prigulėjo prie Sąjungos "del laikraščio". Ištiesu, net gėda darosi už tuos sąjungiečius, kad jie savo "socialistškumą" matė gavime laikraščio; gėda, kad taip iškreipė pačios

Sąjungos užduotį ir prašmę. Laikraštį, t. y. priemonę, įrankį jie pavertė tikslu.

Amerikos Socialistų partija neduoda savo nariams jokių laikraščių uždyką. Neduoda uždyką laikraščių ir kitų šalių socialistų partijos. Ką užsimoki partijai, tai eina socialistų organizacijos, agitacijos, propagandos ir socialinio auklėjimo reikalams, rinkiminėms kampanijoms, na ir laikraščiams ir literaturai, bet už laikraščius ir literaturą nariai turi atskyrum užsimokėti, jeigu nori jų turėti.

Amerikos Soc. Party'jos nariai moka po 25c mėnesį, jokia laikraščio iš partijos negauna. Partija išleidžia savaitinį laikraštį "The American Socialist", bet norintys jį gauti turi užsimokėti prenumeratą.

Reikia gerai įsitėmyti šitą: ne delei laikraščio mes prigulėjomė prie Sąjungos, ne del laikraščio prigulime dabar prie Sąjungos ir Socialist Party'jos.

***

Kol mes nebuvo susivieniję su šios šalies Socialistų partija, mes nebuvo socialistais tikroje to žodžio prasmėje; mes buvome tiktai organizacija, užjančiančia socializmui. Neprigulėdami prie Socialist Party'jos, mes gyvenime nepripažinome svarbiausio socialistų obalsio, vienybės principo. Susivieniję dabar mes esame formaliskai jau pilni socialistai. Bet jeigu mes galimės tų 10 centų viršaus į mėnesį, jeigu mes delei tų kelių mizerių centų rengiamės apfėisti Sąjungą ir partiją, tai tokie iš musų socialistai, kaip iš vėjo botagas, — jeigu mes atsiskome nuo socializmo, nuo organizacijos delei to dešimtuoko.

***

Na, kad jau taip esame priratę kalbėti apie laikraščio gavimą, tai mes dabar laikraštį gauname visai pigiai. Jei prigulėtume vien tik prie Socialistų partijos, o ne prie Sąjungos, mokėtume po 25c mėnesį ir jokio laikraščio negautume. Dabar mokame po 10c mėnesįje daugiau, t. y. mokame \$120 metams, ir už tą \$120 gauname "Kovą". Ar ne pigu?

Bet virš visų išrovakimų turime statyti darbininkų spēkų vienyjimą vienon milžiniškon politikos organizacijon, be kurios negali būti darbininkų prisiluosavimo, be kurios tvirtumo dargi labai sunku išgriebti darbininkams ir laikinus pagėidaujamas reformas.

Ar užmirštame, kad mūsų galybė yra tiktai vienybėje su visais organizuotais šalies darbininkais-socialistais?

***

Bet palaukime tik biskelį. Už keliolikos mėnesių Sąjunga bus išsimokėjus už mašinas. Tada galėsime prigulėti Sąjungon ir Partijon ir gauti "Kovą" už tą patį senąjį kvoderį.

***

Pagirtina Anglijos Darbininkų Pozicija.

Anglijos kapitalistai gyrėsi kariausią, iki nebus sutriuškintas vokiečių militarizmas. Bet sutriuškinti Vokietijos militarizmui reikia dar galingesnio Anglijos militarizmo. Ir anglų valdžia su dideliu apetitu pradėjo įkalbinėti anglams, kad reikia įvesti priverstiną tarnavimą kariuomenėj. Bet be liaudies, ypač be galingų darbo unijų pritirimo, priverstinas kareiviavimas nesiduos įvykdyti. O organizuoti darbininkai tam griežtai priešingi, kas pasirodė ir iš pastarojo jų suvaziavimo Bristolj, kur suvaziavo atstovai nuo 3,000,000 unijistų: vienbalsiai čia

liko išnešta rezolucija, kuri aiškiausiai pabrėžia, jog Anglijos darbininkų kliausai priverstinas kareiviavimo jungas būtų nepakenčiamas.

Šitokion pozicijon atsistojus Anglijos darbininkams, Amerikos darbininkai turi puikų, sektingą pavyzdį taipgi energiškai priešintis įvedimui priverstinos kariuomenėj tarnystės, kurios jau reikalauja Amerikos armijos vadai.

FAKTIŠKI PATEMIJIMAI.

Socialistų "show" tautininkų sostinėj.

"Naujienos" dažnai jau po dusyk į dieną išeina. Įdomu, kad tautiškoj Amerikos "stalyčioj", Chicagoj, socialistai turi geriausią "show". Lyginai kaip vokiečiai turi Peterburge didesnį už rusus "show".

***

Nauja nota Grikšto giesmėje.

Nesenai L. Grikštas buvo tautininkų didvyris, t. y. tada, kada jis keikė socialistus ir glostė tautininkus. "Lietuva" ir "Vienybė Liet." negalėdavo atsigėrėti Grikšto "prakalbotis". Dabar Grikštas pradėjo vadinti p. Šimkų judošium ir šmeizija jį, buk jis surinktus pinigus prakazyruoja su kunigų gaspadinėmis. Gal dabar Grikštas jau vėpatinka. Bet ką darysi. Anot rusų patarlės, jeigu mėgsta rogutėmis šlaiziotis, tai turėtų mėgti jas ir vazioti.

***

Nėr ko džiaugtis.

"Lietuvos" apžvalgininkas nori matyti tautininkų stiprybę tame, kad jų Tautos Fondan mažiausia aukų suplaukia. Rusai mato savo stiprybę, kad gali palėgti nuo vokiečių.

C. Videns.

Dvejopa meilė.

Kunigai sako, kad turčiams ne darbininkai turtus sukrauna, bet viešpats dievas juos apdovanoja savo mylista. Bet jeigu vargšas darbininkas pasiskundžia, kad sunku gyventi, tai kunigas sako: "Ką dievas myli, tam kryželį duoda". Matyt, ir pas dievą nelygi meilė.

Kaimynas.

Dangus turbut džiaugiasi.

Dabar, kuomet Lietuvoje ir Lenkijoje eina didžiausi mušiai ir tukstanciai lieka užmuštų, o moteris su mažais vaikučiais miršta iš bado, — dangus džiaugiasi, kad dievo pateptieji: caras ir kaizeris tiek daug dušelių atsiuocla į dangų, nes tie žmonės, begyvendami ant žemės, galėjo pavirsti į bedievius ir socialistus o dabar visi lieka išganyti...

Kaimynas.

***

"Vienybės Lietuvinkų" faktas.

Klausimas: — Iš kur "Vien. Liet." žino, kad Pruseika, Neviackas ir Šestokas tikrai prie raudonrankių organizacijos priklauso?

Atsakymas: — Todėl tikrai žino, kad Pruseika vartoja slapyvardį ir "Vienybei Liet." nieko viešai nepasiaiškino, kodėl jį vartoja.

Patriotas.

Karės vaikai.

Laikė gegužės, birželio ir liepos mėnesių Anglijoj netekėjusios moteris pagimdė virš keturių dešimčių tukstancijų kudikių; suvirš dvidešimt penkis tukstancius Rusijoje ir Francijoje; suvirš septyniolika tukstancijų Vokietijoje!

Lai šaukia kunigai ir visi socialistų priešai, kad socialistai yra laisvos meilės platintojai ir šeimynos groivikai.

Virtuozo Smuikininkas.

Satyro Užpeckis

SOCIALISTAI MELAGIAI.

Daug kartų man teko matyt socialistų laikraščiuose užmetimus mums, "tėvynaiams", buk mes negausiai aukaujam nukentėjusiam nuo karės mūsų broliams, liuosuojamiems iš-po barbarų vokiečių jungo. Bet štai, lyg išnetyčių, vienas draugas man prisiuocia nr. 30 pabėgėlių organo, kurio aš nebuva matęs per 2 metus.

Na, ir aš ten atradau, kad tiktai vieno New Haveno miesto tėvynės dukters — sunus sukaukavo net 7 bertainius alaus, 4 bonkas sodės, 5 bonkas vyno, pusę bakšo tomečių ir 5 keiksus! Ir dar: "su pirmiau suaukautais \$17.35, grynais pinigais".

Nu, tad, gerbiamieji, kuomet rėmėtės, rašydami tokius melus ant mūsų tėvynainių? Jeigu aš dabar, na, daleiskime, imčiau ir paklausčiau jusų: Kelias bonkas vyno ir kelis bertainius alaus socialistai paaukavo nukentėjusiam nuo karės, ką jus man atsakytumėt tada, a? Jums, mat, atrodo, kad tie vargšai visai išsigert nenori, ypatingai šiame laike, kuomet batūska caras užpečėtijo visus monopolius su traktieriais!

Paliaukit jų, prašeikti žydai, melavę, nes jus mumis priverstite protestuot taip, kaip anų metą!

Ilgavyzi.

KAS KADA TEKA?

Saulė ryte, upės ir upeliai smarkiausia teka pavasarį, merginos-gi daugiausia ruđenį; bačkutė alaus teka, kada ją nuperki, o iš girtuoklių pakaušiu kraujas teka, kuomet jie išgeria alaus bačkutę; kunigų ošlės teka, kuomet jis pamato dolerinę.

Kaimynas.

TURBUT VALANDOS TRUMPESNĖS.

LSS. kuopų susirinkimai tęsiasi kartais po 4-5 valandas, tai kai-kuriems musų draugams pasidaro taip ilgu, kad nebegali sulaukti pabaigos. Bet kas kita prie bačkutės bei kazyrų, tai kad ir per nakt išbuna, ir tai dar trumpas laikas. Turbut, ten valandos trumpesnės?.. Kaimynas.

TIKRAI ŽINO APIE RAUDONRANKIŲ ORGANIZACIJĄ.

Klausimas: — Iš kur "Vien. Liet." žino, kad tikrai yra lietuvių tarpe "raudonrankių organizacija"?

Atsakymas: — Jeigu "raudonrankių organizacijos" nėra, tai nėra nei L. S. Sąjungos, nei kūr. Žebrio (reikia, kad ir L. S. Sąjunga ir kūr. Žebrys prie raudonrankių organizacijos priklausė. Autorius.), nei Krakokiauclėno, nei Montvido, nei kūr. Žebrio niekas nenuzudė ir tt.

Patriotas.

"Bizi."

Šių metų LSS. P. K. lyginai su Suvenyntų Valstijų valdžia tame, kad LSS. P. K. negauna nekiek pasilsėti nuo tarimų, Soc. Party ir kitų oficialių reikalų. (Reik žinoti, kad šiemet daug P. K. tarimų netilpo "Kovoj"). O Suv. Valstijų prezidentui ir kabinetui neduoda ramybės vokiečių submarinai. Reikia, abi tos istaigos šimet yra lygiai "bizi".

J. P. R.

žpečkis

MELAGIAI

nan teko matyt... ščiuose užmeti...

n atradau, kad... Haveno miesers... sunus subertainius...

prakeikti žydai... munis priver-

DA TEKA? upės ir upeliai... pavasari, mer-

VALANDOS PESNĖS.

susirinkimai 4-5 valandas, tai...

IO APIE RAU-Ų ORGANIZACIJĄ.

— Iš kur "Vienad tikrai yra lie- raudonrankių or-

"Bizi." S.S. P. K. lyginasi... Valstijų valdin...

Korespondencijos.

EASTON, PA. Kun. Miluko "marga" prakalbas. Rugsėjo 6 dieną čia buvo katalikų prakalbos.

SO. BOSTONO IR APIELINKĖS KUOPŲ IR DRAUGIJŲ ATIDAI. 60 kuopa Liet. Soc. Sąjungos S. P. rengiasi vaidinti veikalus.

BRIDGEPORT, CONN. Straikas. Šimkaus prakalbos. Ku-nigas—muštukas.

HARTFORD, CONN. Šimkaus prakalbos. P-as St. Šimkus laikė prakalbas naudai nukentėjusių nuo karės.

JERSEY CITY, N. J. LSS. kuopa ir 71 SLA. kp. buvo parengusios išvaziavimą į Cliff Side girias.

ROCKFORD, ILL. Drg. Klingos prakalbos. 5 LSS. kp. parengė prakalbas. Ikalbėjo drg. Klinga apie karę ir apie skriaudas.

ties yra pirminkavęs kunigų Dudos ir Jakaičio prakalbose, sėdėjo greta su jais.

Lapkrčio 13 d. bus vaidinama trijų veiksmy komedija "Tris Mylimos", vaidins vaikų draugijėlė "Bijunėlis".

VI MASA. RAJONAS? VI MASA. RAJONAS turi organizatorių ir agitacijos komisiją.

NEWARK, N. J. Vyčių darbai. Pas mus randasi 29 rota vyčių lietuviškojo vaiko.

WALLINGFORD, CONN. Drg. J. Stepulevičius, italo apilpėstas, apšaudytas, vos liko gyvas.

St. Šimkaus prakalbos. Rugs. 2 d. kalbėjo p. St. Šimkus. Prakalbas Šimkui surengė vietinis klerikalų Tautos Fondo komitetas.

leį. Tą nedėdienį, kuriame kunigas apskelbė Šimkaus prakalbas, buvo lietus.

Italas areštuotas ir pastatytas po \$2000 kaucijos, bet kaucija neuždėta ir jis išvežtas į New Haven, Conn.

Italus areštuotas ir pastatytas po \$2000 kaucijos, bet kaucija neuždėta ir jis išvežtas į New Haven, Conn.

Tarp ko kito kalbėtojas pasakė, kad po karės Rusijoj negalės pasilikti tokia tvarka kaip dabar.

ROCKFORD, ILL. Drg. Klingos prakalbos. 5 LSS. kp. parengė prakalbas. Ikalbėjo drg. Klinga apie karę ir apie skriaudas.

ROCKFORD, ILL. Drg. Klingos prakalbos. 5 LSS. kp. parengė prakalbas. Ikalbėjo drg. Klinga apie karę ir apie skriaudas.

neįdinti. Surinkta \$5 aukų lėšoms. V. S. Kareivis. GARDNER, MASS. Šmeižikai.

Kunigas nekaltai užpuolė žmogų. Laikė p. Šimkaus prakalbos kun. Pankauskas užpuolė nekaltai p. P. Petrauską ir norėjo pasodinti 2 metams kalėjiman.

Ant rytojaus buvo teismas. Kunigas reikalavo nuo teismo, kad P. P. nuteistų ant 2 metų kalėjiman.

HARTFORD, CONN. Šimkaus prakalbos. P-as St. Šimkus laikė prakalbas naudai nukentėjusių nuo karės.

JERSEY CITY, N. J. LSS. kuopa ir 71 SLA. kp. buvo parengusios išvaziavimą į Cliff Side girias.

ROCKFORD, ILL. Drg. Klingos prakalbos. 5 LSS. kp. parengė prakalbas. Ikalbėjo drg. Klinga apie karę ir apie skriaudas.

neįdinti. Surinkta \$5 aukų lėšoms. V. S. Kareivis. GARDNER, MASS. Šmeižikai.

Kunigas nekaltai užpuolė žmogų. Laikė p. Šimkaus prakalbos kun. Pankauskas užpuolė nekaltai p. P. Petrauską ir norėjo pasodinti 2 metams kalėjiman.

Ant rytojaus buvo teismas. Kunigas reikalavo nuo teismo, kad P. P. nuteistų ant 2 metų kalėjiman.

HARTFORD, CONN. Šimkaus prakalbos. P-as St. Šimkus laikė prakalbas naudai nukentėjusių nuo karės.

JERSEY CITY, N. J. LSS. kuopa ir 71 SLA. kp. buvo parengusios išvaziavimą į Cliff Side girias.

ROCKFORD, ILL. Drg. Klingos prakalbos. 5 LSS. kp. parengė prakalbas. Ikalbėjo drg. Klinga apie karę ir apie skriaudas.

tai dar gana gerai, eiles "Bažnyčioje", tai Delianis pradėjo jį kritikuoti, sakydams, kad deklamavimas niekam netikęs, na, ir jis pats kitas eiles deklamavo.

Kalbėjo rajono organizatorius drg. A. Arbačiauskas, kuris ilgą kalbą išdėstė blogas šio surėdymo puses, perstatė, kaip draugija laipsniškai vystėsi nuo priešistoriškųjų gadyinių iki šiai kapitalizmo gadynei.

Birutė Kavaliauskiūtė padeklamavo "Moteries Viršus"; P. Banulis ir Ona Lukšaičiūtė su-lošė dialogą "Gyvenimas ir Viltis"; Alena Stankevičiūtė pasakė eiles "Brangioji Laisvė".

Organizatorius paprašė, kad kiek paaukotų rajono reikalams. Aukų rinkėjai: Alena Ješkevičiūtė, Ona Lukšaičiūtė ir J. Čiudinas.

LIETUVOS ŠELPIMO FONDŲ VIETOS KOMITETUI. CICERO, ILL. L. Š. F. Fin. sekretoriaus atskaitoje liepos mėnesio 1915 m. įvyko smulki klaida.

Gerbiamas p. Šimkus ir vietiniai prakalbų rengėjai malonės už tai man atleisti. T. L. Dundulis. L. Š. F. Fin. Sekretorius.

Chicagos Rubsiuviai Rengiasi Prie Generališko Straiko.

Mayer Bros. firmos darbininkų straiikas, kurią tęsiasi jau 2 savaitė ir dar nedavė gerų pasekmių darbininkams, gal bus priežastimi generališko straiiko. Kadangi nukapojimo užmokesčio yra svarbiausia priežastis straiikų, kurie kyla laiks nuo laiko rubsiuvystės pramonėje, tai pagalvis giliau įsitikinimas, kad per atskirų firmų straiikus negalima įvykdyti kokios nors zymios permainos, kuri pilnai užgandintų darbininkų reikalavimus. Darbdaviai budami organizuoti gina savo reikalus su pagalba policijos laike straiikų. Mayer Bros. straiike policija parodė savo visą brutaliskumą, areštuodama straiikerius ne dėl to, kad jie būtų buvę prasidėję prieš įstatymus, darydami kokią nors betvarę, kenkdami viešam ramumui arba prie dirbtuvių keldami riaušes. Ne, čia buvo areštuojami tik tie, kuriuos nurodinėjo policijai darbdavių šnipai; čia nesimatė nieko tokio, kad policija turėtų nuožnią prieš areštuotuosius. Kada lai kraščių reporteriai atlanė apimtą straiiku vietą, tai J. Mayer, prezidentas firmos, užreikė, kad jo dirbtuvėse nėra straiiko. Viso esama, girdi, ant straiiko iš 300 darbininkų tik 40. Bet kada reporteriai norėjo įeiti vidun, jų neįleido visai, nes mat jie būtų pamatę, kad prezidento pranešimas yra grynas melas, nes tą dieną jau visi darbininkai straiikavo.

Kapitalistiški laikraščiai užtylėjo apie tą begėdišką melagystę. Firma metė kaltę ant agitatorių Amalgamated Clothing Workers of America, kad tik jie sukėlė tą "betvarę" tarpe darbininkų, išsukdami juos į straiiką. Tie tvirtinimai taipgi nėra niekuo paremti. Agitatoriai netrukė žmonių straiikuoti, bet priešingai — jie patarė vengti straiiko, jeigu galima išvengti. Kada firmos brutaliskumas peržengė rybas žmoniškumo, darbininkai metė darbą. Formanų įžeidimai darbininkų bei prašalinimas iš darbo žmonių už priklausymą unijon buvo priežastis užsistojimo už skriaudžiamus darbininkus. Patįs žmonės susitraukė. Bet bosai užmetė kaltę agitatoriams, esą jie ištraukė darbininkus į straiiką panaudodami prievartą.

Kiek man yra žinoma tas dalykas, tai firma, įeškodama visuošenės užuojautos, sėja visokią neteisingą žinią prieš straiikuojančius.

Kokios kalbamoje firmoje buvo darbo sąlygos, parodo kad ir sekami pavyzdžiai: kitos merginós, dirbdamos savaitėje 52 valandį gaudavo ne daugiau \$4, o tulos ir dar mažias.

Firma laužė net valstijos įstatymus, specialiai pritaikytus prie moterų darbo. Sulig tais įstatymais moterims darbo diena turi tęstis 10 val. pafoje. O viena mergina po prisiega liudija valstijos fabriku inspektoriumi Nelsonui, kad ji nuedavo į darbą 6 val. išryto ir dirbdavo iki 7-30 vakare. Savo darbo laiką pradžią ji pažymėdavo ne išryto, ne atėjus į darbą, bet vakare, kada laikas budavo namo eiti. Tuomet ji užženklindavo kortą, ir pasilikdavo dirbti virš laikį. Taip išdirbdavo minėta mergina nuo 12 iki 13 valandų ir gaudavo ne daugiau kaip \$6.00 savaitėje. Daug kitų merginų darydavo panašiai.

II.

Subatoje, rugsėjo 4-tą dieną įvyko visų skyrių pildomųjų rarybų susirinkimas Hod Carriers salėje.

Susirinkimas buvo šauktas tikslu apkalbėti finansiską pagalbą organizacijai, kuri veda

agitaciją tarpe neorganizuotų darbininkų.

Generališkos Tarybos A. C. W. of A. konferencijoje, atsiurbusioje Baltimorės mieste, nutarta įsteigti straiikų pašalpos fondą, kuris siektų nemažiau šimtą tukstančių dolerių (\$100,000). Taigi šiame susirinkime plačiai apkalbėta, kokių būdu sudėti tą šimtą tukstančių dolerių. Svarstyta patarimas Generališkos Tarybos, kad kiekvienas narys sudėtų po vieną dolerį. Čia pasirodė skirtingos nuomonės taksavimo: vieni norėjo, kad būtų uždėta ant kiekvieno nario po dolerį; kiti gi — kad kiekvienas skirtų 10 nuosimtį vienos savaitės savo uždarbui.

Likosi nutarta rekomenduoti skyriams, kad kiekvienas narys sumokėtų po vieną dolerį. Tam tikslui bus sušauktas viešas susirinkimas organizuotų darbininkų. Užtvirtinimui to nutarimo Chicagoj bus vedama smarkesnė agitacija tikslu išsukti generališką straiiką.

Royal Tailors kirpėjams susiorganizavus į uniją, firma prašalino iš darbo šešis darbininkus.

Tikimasi, kad žmonės užsistos už prašalintus darbininkus. Jeigu darbdaviai nepriims atgal į darbą prašalintųjų, manoma, kad vėl kils straiikas. Tai gali ir būti pradžia generališko straiiko.

Ši firma yra specialių užsakyimų firma. Dabar jau artinasi sezonas, taip kad laikas panašiam straiikui bus patogiausias. Jeigu įvyks straiikas, tai jis apims į 40,000 darbininkų. Šis straiikas bus paremtas reikalavimais pripažinimo unijos. Tikimasi yra, kad darbdaviai nusileis pripažinime unijos ir sutrumpinime darbo laiko valandų. Suprantama, kad ne geruoju, bet tik per kovą darbininkai gali laimėti.

Korespondentas.

LSS. VI RAJONO DRAUGAMS.

Malonėkite išrinkti delegatus į 18-tą konferenciją, kuri įvyks 24 d. spalio (October), Worcester, Mass., (vieta šalės bus paskelbta vėliaus "Kovo"). Delegatus rinkite nuo kiekvienos dešimties narių po vieną. Pav., kuopa, turinti 5 arba 10, 13 ar 15 narių, siuncia tik vieną delegatą; turinti 16, 19, 21 ir 25, siuncia du; turinti 26, 28, 30, 32 ir 35, siuncia tris ir tt. Kuopos turi duoti mandatus delegatams, be mandatų negaus sprendžiamojo balsu.

Geistina, kad kuopos rinktu kuodaugiausiai delegatų, nes daug syarbių reikalų yra apsvartymui.

Draugiškai
LSS. VI Rajono sekretorius
M. M. Plepys,
Box 43 So. Boston, Mass.

KAIP DARBUOJASI 59 KP.

Jersey City, N. J. Musų 59 LSS. kuopa gražiai sugyvena, nariai, kad ir ne po daugiausiai, bet visi dirba išvieno, ir iš to geros pasekmės. Savo susirinkime surinko \$3.75 "Kovos" prešui; pinigai bus greit pasiųsti "Kovai". Kuopa nutarė New Jersey Socialist Party'jai aukuoti \$1.00 parenti Rand School'ei (draugijinių mokslų mokyklai). Kuopos nariai visiškai mažai tegeria į susirinkimus kartais galėtų ir daugiau atėti.

Lankykite, draugai, susirinkimus; tuomi pasidarys gyvensnis veikimas, bendresnis darbas.

Kuopos Narys.

Kalbininkai.
"Amerikos Lietuva" ima žinjas iš turku laikraščiu Taswir'o ir Efkair'o. Tik jau lietuvių turi būti labai gabūs kalbininkai.

Socialistu Partijai Atskaita.

LITHUANIAN FEDERATION, SOCIALIST PARTY,
229 N. 6th St., Philadelphia, Pa.
August 31, 1915.

Lithuanian Translator-Secretary's Financial Report of the Party
Dues for the month of August, 1915.

STATE Locals	Number of Stamps Sent		Totals from Locals	Totals for States	Disbursements: State Nat'l Office: Office:	
	Ex.	Dual.			Reg.	Office:
California:						
Los Angeles	3		10	\$1.50	\$1.50	\$1.00 \$ .50
Connecticut:						
Bridgeport	3		13	2.00		
Hartford			26	3.25		
New Britain			25	3.12½		
New Haven			8	1.00		
Torrington			12	1.50		
Wallingford			23	2.87½	13.75	8.25 5.50
Illinois:						
Aurora			4	.40		
Benld			14	1.40		
Cicero			14	1.40		
Chicago N. 22			39	3.90		
" No. 37			27	2.70		
" No. 81			15	1.50		
" No. 174			7	.70		
" No. 222			13	1.30		
Chicago						
Pullman Sta.			16	1.60		
Chirstopher			9	.90		
DeKalb			38	3.80		
E. St. Louis			14	1.40		
Harrisburg	5	2	19	2.10		
Livingston			1	1.10		
Maryville			27	2.70		
Oglesby			1	.80		
Rockford			12	1.20		
Springfield			31	3.10		
W. Frankfort			25	2.50		
W. Pullman			6	.60	35.10	17.55 17.55
Indiana:						
Terre Haute			9	.90		
Valparaiso	19				.90	.45 .45
Iowa:						
Cedar Rapids			3	.30	.30	.15 .15
Maine:						
Lewiston			19	1.42½		
Rumford			24	1.80	3.22½	1.07½ 2.15
Maryland:						
Baltimore			24	2.40	2.40	1.20 1.20
Massachusetts:						
Cambridge			27	3.37½		
Gardner	2		37	4.62½		
Hyde Park			8	1.00		
Lawrence			18	2.25		
Lowell			17	2.12½		
So. Boston			23	2.87½		
W. Fitchburg	2		22	3.00		
Worcester			44	5.50		
George S. Klasauskas			2	.25	25.00	15.00 10.00
Michigan:						
Grand Rapids			22	2.75	2.75	1.65 1.10
Missouri:						
St. Louis			7	.70	.70	.35 .35
New Hampshire:						
V. Norbut (Miss.)			5	.50	.50	.25 .25
New Jersey:						
Burlington	2		13	1.50		
Elizabeth	1		30	3.00		
Kearny			14	1.40		
Newark			32	3.20		
Paterson			4	.40		
B. Krasauskas			2	.20	9.70	4.85 4.85
New York:						
Binghamton			28	2.80		
Brooklyn N. 19 16			26	2.60		
" No. 20			7	.70		
" No. 83			6	.60		
Great Neck	1		12	1.30		
New York			12	1.20		
Rochester			9	.90		
Schenectady			21	2.10	12.20	6.10 6.10
Ohio:						
Cleveland (In. fee \$2.50)			32	5.70		
Youngstown (In. fee 25c)			5	.75	6.45	4.60 1.85
Pennsylvania:						
Ashley	2		23	2.30		
Carnegie			4	.70		
Courtney			16	1.60		
Easton			2	.20		
Hazleton			1	.10		
Ipkerman			10	1.00		
Minersville			56	5.60		
New Kensington			11	1.10		
Pittsburgh, E.			17	1.70		
" N. Side			16	1.60		
Philadelphia			3	.30		
Shenandoah			43	4.30		
S. Bethlehem			6	1.60		
Wilkes-Barre No. 9			6	.60		
Adam Dagis			3	.30		
M. Rodavicius			6	.60		
J. Lorantas	4				28.60	14.30 14.30
Washington:						
Raymond			21	2.10		
Seattle			20	2.00		
Tacoma			7	.70	4.80	2.40 2.40
West Virginia:						
Minden	3	2	38	5.00	5.00	3.00 2.00
Wisconsin:						
Kenosha			28	2.80	2.80	1.40 1.40
Totals	55	30	1412	\$155.67½	\$155.67½	\$83.57½ \$72.10
Cook County, Ill., Organization, initiation fees:						
Chicago No. 37, 2 members @ .25						.50
Chicago No. 81, 30						7.50
Chicago No. 174, 7						1.75
West Pullman 1						.25
Total						\$10.00
Social-Democratic Party of Canada:						
Montreal Branch, charter fee,						\$3.00
Total sum,						\$168.67½

Fraternally submitted,
JOSEPH V. STILSON,
Translator-Secretary.

Sąjungos Reikalai.

KA VEIKIA SOCIALIST PARTY.

Tacoma, Wash., N 4 kuopa paduoda įnešimą referendumui, kad partijos centre panaikinti taip vadinamą informacijinį skyrių. Kuopa motyvus paduoda sekancius:

To skyriaus užlaikymas atsieina, abelnai, \$9-10,000 į metus. Abelnai gi, tas skyrius aplaiko laišku, reikalaujančių įvairių informacijų, kokią 10 per dieną. Tai reiskia, kad vienas laiškas prekiuoja apie \$1.49.

Žinoma, kuopa nepaduoda, kokį kitą darbą tas skyrius atlieka; pavyzdžiui, tas skyrius kiekvienu prezidento rinkimų laikotarpiu išduoda taip vadinamą "Campaign Book", kurioje telpa gana daug dalykų, reikalingų, kaip socialistams abelnai, taip ir visiems, kas nori susipažinti su socialistų mokslu. Apart to, prirengia įvairių lapelių, tinkamų agitacijai etc.

Bet tokio skyriaus panaikinimas, sulig tos kuopos nurodymo, sutauptų partijai kasmetai augščiaus minėtą sumą, kurią būtų galima pavartoti kitiems reikalams.

Taigi tos Sąjungos kuopos, kurios su tuo sumanymu sutinka, gali jį paremti budu, nurodytu "Kovos" nr. 35. Įnešimo apskelbimas tilpo "The American Socialist" 11 d. rugsėjo.

35 "Kovos" nr. minėtus įnešimus, kiek matyt iš paskutinio min. laikraščio numerio, parėmė tik viena lietuvių kuopa — tai 1-ma kuopa iš Philadelphiajos.

Apie kitas nieko dar nespėjome. O tai yra svarbu. Šiame numeryje A. S. Otto Pauls, iš St. Louis, Ia., nurodo, kad 1916 metais partijos konvenciją laikyti ištis visai neapsimoka. Visas svarbesnis darbas, kurį ta konvencija turės nuveikti — tai nustatyti partijai platformą. Konvencijon, sulig apskaitlavimo, turėtų suvažiuoti 300 delegatų, kurių išlaidas turėtų padengti partija, kas apsiėtų, kaip jau rašyta 35 nr. "Kovos", apie \$25,000. Tuo tarpu gi partijos platforma, nustatyta 1912 metais, yra gera, ir jei bent maži pridėkai ar pataisymai reikalingi, kad uždengti naujus, per tą laiką įvykusius reikalus. O tas galima padaryti ir be jokios konvencijos. Tuo tarpu pinigų nėra. Padengus konvencijos išlaidas, partija turėtų įklimti į dideles skolas, nariai jaustųsi save nusiskriaudę, palisę. Po konvencijai ateina rinkimai — reikalinga vesti kuoplačiausią agitaciją, čia taipgi reikia daug pinigų. Tad ar neverčiau tuos pinigus sunaudoti rinkimų reikalams, nei kaip 300 delegatų kelionėms ir pragyvenimui?

Užtaigi LSS. kuopos, kurios turi tokias pažvalgas, kaip čionai išreiktos, privalo tą įnešimą — suspenduoti 1916 metais partijos konstitucijos skyriaus IX par. 1. — tuojaus, be jokio vilkinimo, paremti. Tam pritaria, abelnai, daugelis Pennsylvaniajos įžymių socialistų ir valstijos sekretorius R. B. Ringler yisoms kuopoms net specialius paraginimus išsiuntinėjo, kad tą įnešimą paremtų.

Kas link įnešimo Gooding, Idaho, kuopos, kad prie platformos pridėti aiškų nurodymą, kaip socialistai žiuri į karę ir kaip karės laiku yaldžia privalo elgtis, tai tą paremti, žinoma, gali byle kuopa, vienok tam reikalinga platesnis svarytymas susirinkimuose.

LSS. Sekretorius-Vertėjas
J. Stasiulevičius.

CONNECTICUT VALSTIJOS KUOPOMS.

Visos kuopos ir pavieniai nariai gaus balotus-blankas kandidatu nominacijos į Socialist Party

ty jusų valstijos organizacijos sekretorius. Kiekvienu kuopa gali nominuoti tik vieną kandidatą. Blanka yra labai paprasta ir ją supras kiekvienas.

Si nominacija įvyksta todėl, kad dabartinis sekretorius, drg. S. E. Beardsley, atsisakė iš vietos ir išvažiuoja New Yorkan prie Rand School of Social Science (Draugijinių Mokslų Mokyklos).

LSS. Sekretoriui prishusta pranešimas, kad 12 d. rugsėjo New Haven'e prasidės pusmetinis valstijos nacionalinio komiteto suvažiavimas. Vienok pranešimo suvažiavimas pravelai ir nespėta apie tai musų kuopoms pranešti.

Kandidatą į valstijos sekretorius malonėkite nominuoti tuojaus, nes nominacijai duodama tik 20 dienų.

LSS. Sekret.-Vert.
J. Stasiulevičius.

PILD. KOM. TARIMAS 23.

Draugai:— Vargais-negalais parašiau kuopų viršininkams informacijas ir kitus dalykus, kokie tuo tarpu man rodėsi reikalingi. Čionai prisiuočiu tą rankraštį, kurį peržiūrėkite ir išneškite savo nusprendį, vertas kam, ar ne; reiskia kas taisyti, ar ne; išleisti jį knygelės formoje, ar ne.

Bukite geri šį dalyką nevilkinti.

Su draugiškais linkėjimais
J. Stasiulevičius.

LSS. Sekretorius.

Šį rankraštį skaičiau kartkartėmis, bet negalio suprasti, kodėl jis manęs nesupazindina su visu tuom, kas jame sakoma. Gal buti, kad aš suprasti nemoku.

Atydziai malonėkite perskaityti jus, draugai, ir, savo nuomonę pridėję, sugražinkite jį man atgal.
J. Sukys.

Nurodymui arba taisyklėm, kaip kuopas tverti, rankraštis būtų geras ir naudingas, tik perdaug ilgas, perdaug smulkių prirodymų pridėta nurodymuose, kaip kuopas tverti, perdaug smulkių aiškinimai pridėta apie knygų uzvedimą, kurių kuopų sekretoriai, vistiek nesupras nei iš tų prirodymų, jeigu jau be jokių prirodymų nieko nenuvokia apie knygų tvarkymą (net gyvu žodžiu aiškinant

Iš Philadelphijos.

BALSUOTOJŲ ATIDAI.

Kurie iki šiol nėra užsiregistravę, tai negaus balsuoti nei nominacijose nei rinkimuose.

Todėl čia kalbama tikrai į užsiregistravusius. Balsuokite už "Straight Socialist" tiketą, kur yra socialistų kandidatai į visas svarbesnes miestų valdvietes. Bet vienas geras žmogus kandiduoja ant non-partisan (bepartyiško) tiketo. To žmogaus vardas yra Henry John Nelson, puikiai žinomas Philadelphijos organizuotiems darbininkams advokatas. Jį remia visos darbininkų unijos ir beveik visi ateiviai piliečiai, jis kandiduoja į Municipal Court teisėją.

Kur tik policija uždrausdavo darbininkams laikyti ar tai parodą, ar tai mass-meetingą, ar neduodavo kalbėti hisviems kalbėtojams, tuojaus Nelsonas pribūdavo darbininkams pagalbon.

Kiti advokatai nemori savo vardo "žeminti", tenori užsiimti su darbininkais. Nelsonas, gi neziuri, kad politikieriams neyaktis, eina ir stovi už darbininkus ir šiaip jau laisvus žmones.

Apais metais čia buvo atvažiavusi laikyti prakalbą garsi anarchistė Emma Goldman. Policija uždraudė jai laikyti prakalbą. Nei vienas advokatas nedrįso už ją stoti. Nelsonas stoji, ir ji laikė smarkiausia prakalbą, kur tiek ir tiek verdančio vandens gavo policija sau už kalnierių.

Taigi įsiziurėkite, kad jusų balsas būtų atiduotas už Nelsoną. Paaiškinkite tai ir kitiems balsuotojams.

Pp. STRIKULIAI PHILADELPHIJOJ.

Philadelphijon atvažiavo pp. Albertas ir Mikolas Strikuliai. Juodu stoji Temple universitete mokintis medicinos. Dr. E. G. Klimas išsirupino jiemdvimten mokslą (stipendiją) uždyką Taigi Philadelphijoj inteligentų skaičius po biskį vis auga.

STASIULEVIČIAUS TĒVAS SVEIKSTA.

J. Stasiulevičiaus, LSS. Sekretoriaus, tėvas, kurį buvo primušę bomai, pradeda ligonbutyį atgriebti sveikata. Manoma, išgys. Policija ir detektvai įieško piktdarių.

DIDELI KARŠČIAI.

Bėgyje keliato pastarųjų karščių dienų Philadelphijoj mirė iš karščio keturios ypatos. Rodos, tokių karščių nėra buvo nei vidurvasaryj, kokie dabar aplankė šį kampelį.

SUVAŽINĖJO DAUGINĄ.

Pereitą nedėlią automobilis suvažinėjo Dauginą. Dauginas važiavo iš darbo dviračiu ir ant kertės 10-tos ir Washington gatvių tapo suvažinėtas. Nulaužė jam koją ir automobilis pabėgo. Dauginas tapo nugąbentas į ligonbutį.

APVOGĖ ST. ČELEDINĄ.

Biznierių piknike St. Čeledinas, autuvų krautuvės užlaikytas, netyčia paliko savo bruslotą išcinamoje vietoj. Bruslote buvo auksinis laikrodėlis \$50 vertės. Sugrižęs, bruslotą rado į skylę įkištą, o laikrodėlio nėra. Kasžin, ar kas tikrai pavogė, ar kai kurie biznieriai del juokų paėmė laikrodėlį ir erzina p. Čelediną.

S. K. "Saulėje" vadina p. Čelediną šiaučium. Bet jis nėra šiaučius, o cigarų darytojas amato, tik laiko autuvų krautuvę.

EIKITE LAISVĖS KLUBAN

Šio ketvergo vakare Laisvės Klubas turi didelį susirinkimą. Yra svarbių reikalų. Kviečia atsivesti kuo-daugiausiai prisirašyti narių.

APVOGĖ.

Per Šv. Juozapo parapijos fešus kažin kas pavogė \$13 p-lei M. Arbašauskiutei.

KLaidos PATAISYMAS.

Pereitame "Kovos" num. tilpo Pild. Kom. tarimas, kurio numeris per klaidą tapo apleistas, turėjo būti numeris 22.

Nuo Administracijos.

Draugai:—

Jau dvi savaitės, ar daugiau, tapo išsiuntinėta visoms kuopoms naujos mokesčių knygelės, tokiu budu, senieji dalykai negeri ir juos negalima vartoti.

Nors jau buvo pranešta, kad vartojant naują prisijutus dalykus, vienok dar daug la kuoopų sekretorių vartojama senas blankas ir mokesčių knygelės. Šiuomi pranešame, kad daugia. vartotumėte senų blankų, nei bus apgautas atgal. Kurie negavote, tuoj rašykite, bus prisiųstos naujos.

Pranešame visiems draugams, kad jau turime atspaudę 300 puslapių knygos "Moteris ir Socializmas". Stengsimė: knygą kuogreičiausia išleisti.

17 kp. sekretoriui. Apgarsinimas kuopos susirinkimo atėjo pervėlai. Kitusyk pasiųskite anksčiau.

Kuopos! Malonėkite greitai atsivesti už spaudos darbus, nes pinigai labai reikalingi išleidimui knygos "Mot. ir Soc".

DARBO LAUKAS.

Gerbiamas drauge:—

Šiuomi prisimėčiau čekį ant \$23.65, 34 kurių paskirta šiaip: mėnesinių mokesčių Sąjungai \$10.80, S. Partijai \$5.60, toliaus kada 6 kuopos susirinkime buvo perskaitytas S. gos Administratoriaus atsisaukimas, dauguma balsų nitarė paskirti iš 6 kuopos kasos \$5.00, ir tam tikslui aukavo pavieniai nariai po 50c: Fr. Tevlovich, St. Pikšrys, K. Viskontas; po 25c: J. Baltrušaitis, F. Povilonis ir P. Balčikonis, viso nuo pav. \$2.25.

Su draugiškumu Frank Tevlovich, LSS. 6 kp. fin. sekretorius.

Draugas M. L. Balčionas įnešė, kad butinai yra reikalinga paaukauti Sąjungai kokius \$5.00, o ypač preso fondui. Draugas Preikšas pritarė ir perskaitė atsisaukimą, kuris buvo prisiųstas per Centro Sekretorių drg. J. Stasiulevičių. 206 kp. draugai visi buvo prielankus tam ir aukavo iš savo izda preso fondui \$5.00, už ką tariu širdingai aciu visiems 206 kuopos draugams. 206 kp. LSS. sekr. M. L. Balčionas.

N. B. Arch aukų presui \$1.00
17 kp. preso fondui aukavo \$8.75

KLaidos ATITAIKYMAS.

"Kovos" 35 num. paskayta: "221 kp. aukavo preso fondui 50c ir "Mot. ir Soc." — 50c; viso \$1.00. Turi but: Drg. J. Viskočka aukavo preso fondui ir "Mot. ir Soc." \$1.00. Klaida tapo pataisyta. Adm.

Kuopų Susirinkimai

CEDAR RAPIDS, IOWA. Pranešam visiems lietuviams ir lietuvaitėms, kad bus laikomos prakalbos lietuviškoj kalboj rugsėjo 19 d. River Building, ant pirmos gatvės ir ant pirmos Ave. kampo. Kalbėtojum bus drg. D. Klinga. Prakalbas reigia LSS. 239 kuopa. Kuop. sekret. J. Savickas.

KOMPLIMENTAI "KOVAI".

Apgarsinimas ir plakatai padaryta pirmos klisos. Visiems darbininkams patartina duoti visus spaudos darbus "Kovos" spaustuvei, nes tai yra darbininkų spaustuve. Tegyvuoja "Kovos" unijos spaustuve! M. M. Plepis.

Draugai:—

Plakatus gavome į laiką. Širdingai aciu už tokį puikų darbą. Buikite tikri, kad tuoj gausite ir daugiau darbo. Draugiškai J. Jokymas.

Gerbiamieji:—

Plakatus, konstitucijas ir tikietus priėmiau. Visas darbas O.K. Linkime jums kuogreičiausias kloties. Draugiškai A. Jodeikis.

Gerbiamas Drauge:—
Skubinu kuogreičiausiai prisijusti pinigus už jusų gero darbo atlikimą. Man labai linksmą, kad jus užganėdinot mūsų draugystę savo puikiu darbu. Sykiu už viską prisimėčiau \$20.71. Dar sykiū tariu aciu.

Mokykla Vyrams ir Moterims!

Praktikuojami kursai konservatorijos ir biznio. 8 vakarus per savaitę. Valandos: nuo 8 iki 9:30. Studentams suteikiama aiškiausias žinos anglų kalbos.

Kaštuoja \$2.00 per mėnesį.

mokykla atsідarys nuo 28 d. Septemberio. Kreipkitės ypatingai, ar laišku: Mėnesinės sueigos dykai.

Y. M. C. A.

(Central Educational Institute)

1421 Arch St.

PHILADELPHIA, PA.

DELEI GEROS ŠVIESOS PIRKITE GERIAUSI ALIEJU

Norėdami didelės, aiškios ir šviesios šviesos be dumų ar smirdėjimo, dabokite kad parėdavėjas duotu jums

Rayo Oil

Reikalaukite tikrai Rayo. Kitokio nepriimkite. Rayo aliejus yra baltas kaip vanduo, tyras nuo visų nečystumų ir visai nepavojingas. Jusų lempa neprisivels sudžių ir nesmirdės pripilant lempą su Rayo aliejumi. Visi geriausi štorai Pensylvanijoj ir Delaware parėduoda Rayo aliejų — žibala. Atminkite vardą—Rayo.

THE ATLANTIC REFINING CO.
Everywhere in Pennsylvania and Delaware

Keystone Telephone Main 66-11.

Dr. Samuel Gordon's

Dispensary's

S. W. Cor. 4th & McKeen Streets, Philadelphia, Pa.
Patarimas ir vaistai 50c. Atsilankymas pas ligonį \$1.00. Paskėmingai gydau ligonius jau 10-ti metai.

Ofiso valandos: Nuo 8 iki 10 ryto,
Nuo 7 iki 9 vakaro.

Su pagarba Joe Domeika.
Drauge:—
Priimkite širdingą aciu už greitą ir gražų atspausdinimą tikiety. Kaip tik turėsiu spaudos darbą, visuomet duosiu "Kovai".
Draugiškai A. M. Metelionis.

"DIDELE DOVANA"

Zira pakelio priešakys vertas 4c pinigais
Visas Kuponas vertas 4c pinigais

Visas Kuponas ir pakelio priešakis turi tą pačią vertę. Gali būti išmainomi į pinigus arba į vertas dovanas.
(Šį dovaną bus duodama iki Dec. 31, 1915)

Jubilejinis "Kovos" No.

Jubilejinis "KOVOS" numeris išeis 15 d. Octoberio šių metų.

Užsakymai bus priimami tik iki 1 d. Octoberio. Pasiskubinkite su užsakymais, kad nepasivėluotumėte Kaina 5 c.

Naujai išėjo iš spaudos

Alenos Kuršaičiūtės, M.D., sutaisyta knygelė:

Kaip mus Apvagia

Šią knygelę patariame perskaityti kiekvienam darbininkui ar darbininkei.

Reikalaukite: Kaina tik-15c.

"Kova"

229 N. 6 St., Philadelphia, Pa.

Užsirašykite

Pirmą Lietuvų Dienraštį "NAUJIENOS"

Kuris jau eina nuo 5 Rugsėjo kasdien.

"NAUJIENOS" praneša naujausias ir teisingiausias žinias iš karės lauko ir abelai iš viso pasaulio — kasdien.

"NAUJIENOS" yra darbininkų laikraštis ir jos vedamos darbininkų dvasioje.

"NAUJIENOS" talpina darbininkams naudingus straipsnius ir žinias.

"NAUJIENOS" leidžiamos daugybės darbininkų, žmonių apšvietai ir jų gerovei, o ne pavienio ypato ir darymui pašalinio biznio.

Prenumeratos kaina:

Chicagoje—per išnešiotojus 12 c. savaitėje. Pačtu siunčiant, Chicagoje metams \$6.00; pusei metų \$3.50. Kitur, ne Chicagoje, metams \$5.00; pusei metų \$3.00; dviem mėn. \$1.00. Europoje ir Kanadoje met. \$7.00. Pavienių num. kaina 2c.

Išpildyk šią blanką ir prisiųsk kartu su pinigais.

"NAUJIENOS" 1841 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Šiuomi prisimėčiau _____ už "NAUJIENAS" _____ metus ir meldžiu jas siųsti šiuo adresh:

K. 10

Rosenbaum,

SENIAUSIA

Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.

Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai

Agentūra geležinkelių tikiety.

Pardosdame geležinkelių tikiety į visus miestus Jungtinių Valstijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

GASAS YRĄ PIGUS!

Ir prekioja tikrai kelis penus už dienos vartojimą.

Su gasu galima greitai išvirti. artimiausią krautuvę.

GASAS YRĄ TYRAS!

Jis nepadaro pelenų nei dulkių, ir su juom nereikia nešti nei medžių nei anglių kurimui.

Tad visuomet naudok gasą ir taupyk pinigus. Kreipkitės pas mus

GASAS YRĄ LENGVA NAUDOTI!

Yra lengva uždegti, lygiai taip kaip žvakę ar lempą.

THE UNITED GAS IMPROVEMENT CO.

Broad and Arch Streets
1706 North Broad Street
2209-11 N. Front Street

Broad and Tasker Streets
4419 Frankford Avenue
Germantown and Maplewood Aves.

Biznieriai garsinkites "KOVOJ"